

Politechnika Śląska Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki Kierunek: Informatyka

Praca dyplomowa inżynierska

System zarządzania siecią siłowni oparty o bazę dokumentową

autor: Seweryn Gładysz

kierujący pracą: dr inż. Ewa Płuciennik

Gliwice, styczeń 2022

Spis treści

St	resz	czenie	1
1	Wst	tęp	3
2	Ana	aliza tematu	5
3	Wy	magania i narzędzia	9
	3.1	Wymagania funkcjonalne	9
	3.2	Wymagania niefunkcjonalne	13
	3.3	Diagram przypadków użycia (UML)	13
	3.4	Narzędzia	15
	3.5	Wykorzystane zewnętrzne rozwiązania	15
	3.6	Metodyka pracy nad projektowaniem i implementacją	17
4	Spe	ecyfikacja zewnętrzna	21
	4.1	Wymagania sprzętowe	21
	4.2	Instalacja	23
		4.2.1 Instalacja bazy danych MongoDB	23
		4.2.2 Instalacja środowiska .NET 5	28
		4.2.3 Instalacja środowiska Node.js	30
		4.2.4 Instalacja http-server	36
	4.3	Sposób aktywacji	36
		4.3.1 Uruchomienie warstwy serwerowej	36
		4.3.2 Uruchomienie warstwy prezentacji	38
	4.4	Kategorie użytkowników	39

	4.5	Kwestie bezpieczeństwa	39
	4.6	Przykład działania	
	1.0	4.6.1 Rejestracja i logowanie	
		4.6.2 Administracja systemem	
		4.6.3 Wydarzenia	50
			53
		0 •	
		4.6.5 Karnety	56
		4.6.6 Tryb bramek	57
5	Spe	cyfikacja wewnętrzna	61
	5.1	Architektura systemu	61
	5.2	Organizacja bazy danych	64
	5.3	Przegląd najważniejszych klas	66
	5.4	Przegląd wzorców projektowych	
6	Wei	ryfikacja i walidacja	73
	6.1	Sposoby testowania	73
	6.2	Organizacja testów	
	6.3	Przykłady wykrytych i usuniętych błędów	
7	Pod	sumowanie i wnioski	7 9
Bi	bliog	grafia	82
Sp	ois sk	rótów i symboli	85
Źr	ódła		87
Sp	ois za	łączników elektronicznych	89

Streszczenie

Czas pandemii koronawirusa stawia przed przedsiębiorcami nowe wyzwania, a cyfryzacja pozwala na automatyzację wielu czynności. Właściciele sieci siłowni są zmuszeni do ciągłego dostosowywania zasad działania siłowni do wymogów związanych z obostrzeniami sanitarnymi. Dzięki rozwojowi aplikacji internetowych istnieje możliwość zarządzania biznesem zarówno z poziomu komputera osobistego jak i smartfona.

W pracy przedstawiono projekt aplikacji internetowej, która pozwala na zarządzanie siecią obiektów siłowni. Szczególny nacisk położono na możliwość definiowania zasad działania poszczególnych obiektów w kontekście obowiązujących restrykcji sanitarnych. System korzysta z dokumentowej bazy danych w celu skorzystania z zalet technologii NoSQL. Warstwa prezentacji wykorzystuje możliwości współczesnych przeglądarek internetowych.

W ramach pracy omówiono ideę stojącą za stworzeniem systemu oraz sposób jego projektowania. Opisane zostały metodyki pracy nad projektem, wykorzystane technologie oraz wybrane wzorce projektowe, które zostały użyte przy pracy nad aplikacją.

Slowa kluczowe: NoSQL, MongoDB, sieć siłowni

Rozdział 1

Wstep

Głównym celem tego projektu jest stworzenie systemu informatycznego pozwalającego na prowadzenie sieci siłowni z wykorzystaniem dokumentowej bazy danych. Podstawowym założeniem projektu jest przygotowanie systemu w taki sposób, aby właściciele mogli dostosowywać zasady działania obiektów sportowych do aktualnie obowiązujących restrykcji sanitarnych. Prowadzenie obiektu siłowni jest utrudnione w czasie pandemii ze względu na częste zmiany w przepisach związanych z ograniczeniami pandemicznymi. Wymienione wcześniej problemy były głównym powodem powstania tego projektu.

Wykorzystanie dokumentowej bazy danych jest związane z zaletami baz *NoSQL*. Niektóre cechy wcześniej wymienionych baz nie są dostępne dla relacyjnych baz danych. Jedną z takich cech jest duża podatność na zmiany w strukturze względem relacyjnych baz oraz przystosowanie do skalowania wszerz [13].

Pracę podzielono na rozdziały, gdzie pierwszy został poświęcony analizie tematu. Analiza zawiera informacje o idei powstania systemu oraz wyzwaniach z którymi projekt będzie musiał się mierzyć. Kolejny rozdział został poświęcony wymaganiom i narzędziom. Wymagania w rozdziale 3 zostały podzielone na funkcjonalne i niefunkcjonalne, a w kolejnych podrozdziałach opisano narzędzia, które wykorzystano do ich realizacji. Rozdział 4 opisuje wymagania sprzętowe, kategorie użytkow-

ników oraz przykłady działania aplikacji. Poza tym zawiera wyczerpującą instrukcję instalacji i uruchamiania systemu. W rozdziale 5 skupiono się na opisie architektury i przyjętej organizacji bazy danych. W kolejnych podrozdziałach przedstawiono przegląd najważniejszych klas i wzorców projektowych. Rozdział 6 poświęcono testom jakim został poddany system. W ramach rozdziału opisano sposoby i organizacje testów z podziałem na testy jednostkowe i manualne. Ostatni rozdział 7 przedstawia wnioski i obserwacje do jakich doszło w trakcie prac. Rozdział kończy się przedstawieniem propozycji usprawnienia systemu w przypadku kontynuowania pracy nad nim.

Rozdział 2

Analiza tematu

Na rynku siłowni widać coraz większą konkurencję, a właściciele szukają sposobów jak zachęcić nowych klientów do uczęszczania na ich siłownie. Wiele z sieci pozwala na całodobowe korzystanie z ich obiektów, aby sprostać wymaganiom jak największej grupy klientów. Stawia to nowe wyzwania w organizacji pracy i sposobie działania obiektów. Dużym usprawnieniem byłaby możliwość zrezygnowania z recepcji na rzecz bramek wejściowych i wyjściowych, które kontrolowałby ważność karnetu oraz pilnowałby, aby w tej samej chwili na siłowni nie znajdowała się zbyt duża liczba osób.

Innym problemem jest coraz większa liczba sieci siłowni, która w swojej ofercie zawiera możliwość udziału w wydarzeniach grupowych, które pozwalają na uczestnictwo w grupowej sesji, gdzie pracownik siłowni nadzoruje czy uczestnicy wykonują ćwiczenia w sposób bezpieczny dla ich zdrowia. Pozwolenie na zgłoszenie chęci udziału w takim wydarzeniu poprzez aplikację internetową może zwiększyć atrakcyjność oferty danej sieci siłowni w obliczu rosnącej konkurencji na rynku sieci siłowni.

Sieć siłowni zderza się z problemami, które nie są znane pojedynczym obiektom. Zarządzanie wyposażeniem może być utrudnione ze względu na liczbę posiadanych urządzeń i liczbę obiektów siłowni należących do sieci. System powinien gromadzić informacje na temat posiadanego sprzętu, aby skrócić czas, jaki jest potrzebny do przeprowadzenia in-

wentaryzacji posiadanych akcesoriów i sprzętów do ćwiczeń.

Innym wyzwaniem stawianym przed właścicielami siłowni jest stworzenie oferty treningów personalnych dla klientów, którzy oczekują indywidualnego podejścia do treningu. Rozwiązaniem jest stworzenie modułu, który pozwalałby na rezerwowanie przez klientów terminów treningów. Takie rozwiązanie może zwiększyć atrakcyjność danej sieci oraz pozwolić na sprawniejsze organizowanie czasu trenerów personalnych należących do sieci siłowni.

Wyzwaniem stawianym przez pandemię koronawirusa jest reagowanie na częste zmiany w przepisach dotyczących wstępu na obiekty sportowe. Taka sytuacja zmusza właścicieli do ciągłego monitorowania sytuacji i reagowania na zmiany dotyczące przepisów sanitarnych. Każda taka zmiana zmusza siłownię do wdrożenia nowych restrykcji w postaci limitów osób na siłowni. Pomocą w realizowaniu narzuconych obostrzeń byłoby stworzenie systemu, który ustalałby jaka jest maksymalna liczba osób w obiekcie na podstawie wprowadzonych danych. System powinien również zapewniać możliwość kontrolowania liczby osób, które znajdują się w danej chwili w obiekcie siłowni.

Kolejnym problemem jest liczba użytkowników korzystających z system informatycznego. Sieć siłowni w przeciwieństwie do pojedynczego obiektu musi obsługiwać żądania dużej liczby klientów. Aby zapewnić ciągłość działania systemu ważne jest aby stworzone oprogramowanie było skalowalne. Skalowanie może zostać wykonywane w górę (poprzez zmodyfikowanie serwera w celu poprawy jego wydajności) lub w szerz (rozdzielenie obciążenia pomiędzy większą liczbą serwerów) [14]. W wielu przypadkach skalowanie w górę jest zbyt kosztowne lub niemożliwe ze względu na ograniczenia technologiczne. W takim przypadku z pomocą przychodzi skalowanie wszerz, które pozwala na rozdzielenie obciążenia pomiędzy różnymi maszynami.

Poza skalowalnością, baza danych powinna posiadać mechanizmy, które zapewnią szybkie przywrócenie działania w przypadku awarii. Klienci, którzy będą doświadczać częstych problemów nie będą chętnie korzystać z proponowanego systemu. W sieci siłowni liczba klientów jest zdecydowanie większa niż w przypadku pojedynczego obiektu, co może generować ewentualne problemy.

Rozwiązaniem problemu skalowalności i awaryjności może być wykorzystanie bazy NoSQL. Jedną z takich baz jest MongoDB, która pozwala na rozdzielenie obciążenia pomiędzy różnymi maszynami. Podział ten, w przypadku MongoDB, realizowany jest poprzez wykorzystanie mechanizmu partycjonowania danych (ang. sharding). Idea tego rozwiązania polega na podzieleniu danych na podzbiory, które są następnie umieszczane na różnych serwerach. Podział ten może zostać skonfigurowany w takich sposób, aby dane częściej wykorzystywane znajdowały się na maszynach o większej wydajności. Inną zaletą partycjonowania danych jest możliwość stworzenia zbioru replik. W przypadku awarii jednej z maszyn, inna przejmuje jej obowiązki, aby zapewnić ciągłość w działaniu [14].

Kolejną zaletą wykorzystania dokumentowej bazy danych jest elastyczność schematu [13]. System, zwłaszcza w początkowej fazie rozwoju, będzie poddawany dużej liczbie zmian w schemacie bazy. NoSQL, a w szczególności baza MongoDB charakteryzuje się łatwością wprowadzenia zmian w tym aspekcie [1].

Aktualnie w sieci Internet możemy znaleźć wiele dostępnych rozwiązań [10] [4], które pokrywają wymagania funkcjonalne systemu. Duża część oferowanych aplikacji posiada możliwość zarządzania bazą klientów, wyposażeniem oraz opcję tworzenia bogatej oferty karnetów. Największe aplikacje posiadają w swoim zakresie funkcjonalnym rozwiązania wymienionych problemów, jednak żadne z nich nie posiada modułu odpowiedzialnego za zarządzanie dostępem do siłowni pod kątem obowiązujących przepisów sanitarnych. W celu zaproponowania systemu informatycznego, który będzie konkurencyjny na rynku, system powinien posiadać taki moduł.

Tworzony system powinien zapewnić wsparcie pracownikom w spełnianiu aktualnych norm i obostrzeń sanitarnych oraz dostarczyć podstawową funkcjonalność potrzebną w prowadzeniu działalności sieci siłowni. W celu uniknięcia problemów z wydajnością, aplikacja powinna cechować się skalowalnością w celu zapewnienia szybkości i ciągłości działania nawet w przypadku dużej liczby aktywnych użytkowników. Aby to osiągnąć system powinien zostać utworzony przy pomocy infrastruktury, która pozwoli na skalowanie wszerz. Warstwa serwerowa (ang. backend) aplikacji powinna zostać utworzona w technologii i przy pomocy metodyk, które pozwolą na łatwe dostosowanie aplikacji do architektury mikro-usług.

Rozdział 3

Wymagania i narzędzia

W tym rozdziale opisane zostaną wymagania funkcjonalne systemu, które muszą zostać spełnione. W dalszej części znajdują się wymagania niefunkcjonalne oraz diagramy przypadków użycia. Rozdział kończy się opisem wykorzystanych narzędzi, zewnętrznych rozwiązań oraz metodyk pracy nad projektem.

3.1 Wymagania funkcjonalne

Wymienione punkty stanowią listę wszystkich funkcji jakie powinna oferować aplikacja. Opisują one zakres funkcjonalności udostępnionej użytkownikowi poprzez warstwę prezentacji oraz interfejs REST API.

- Tworzenie konta trenera personalnego w systemie powinna istnieć możliwość dodawania kont dla pracowników siłowni w celu zarządzania zasobami.
- Rejestracja konta klienta system powinien pozwalać na samodzielne zarejestrowanie się użytkowników w celu skorzystania z funkcjonalności serwisu internetowego.
- Logowanie się na wcześniej utworzone konto użytkownika w celu weryfikacji użytkownika, system powinien pozwalać na autoryzację poprzez formularz logowania.

- Przeglądanie dostępnej oferty karnetów na siłownie użytkownik w celu zakupu karnetu musi mieć możliwość przeglądania dostępnej oferty.
- Przedłużenie karnetu przypisanego do konta użytkownika użytkownik posiadający już karnet może go przedłużyć.
- Zakup karnetu użytkownik powinien mieć możliwość zakupu karnetu w celu wejścia do obiektu.
- Utworzenie nowego typu karnetu pracownicy siłowni powinni mieć możliwość stworzenia oferty karnetów.
- Usunięcie istniejącego rodzaju karnetu pracownicy siłowni powinni mieć możliwość usunięcia z oferty wcześniej utworzonych karnetów.
- Edycja istniejącego typu karnetu pracownicy siłowni powinni mieć możliwość dokonania zmian w istniejącej ofercie karnetów.
- Edycja informacji o koncie użytkownika użytkownik serwisu powinien mieć możliwość edycji informacji zawartych w swoim profilu.
- Archiwizacja konta użytkownika użytkownik serwisu powinien mieć możliwość zarchiwizowania swojego konta, gdy nie jest już zainteresowany dalszym korzystaniem z serwisu.
- Przeglądanie listy dostępny wydarzeń użytkownicy powinni mieć możliwość przeglądania listy dostępnych wydarzeń.
- Utworzenie nowego wydarzenia trenerzy personalni powinni mieć możliwość dodawania wydarzeń, które będą miały miejsce na terenie siłowni.
- Odwołanie wydarzenia trener personalny powinien mieć możliwość odwołania zaplanowanego wydarzenia.

- Edycja wydarzenia trener personalny powinien mieć możliwość wprowadzenia zmian w zaplanowanym wydarzeniu.
- Możliwość zapisania się na udział w wydarzeniu klient powinien mieć możliwość zdeklarowania chęci udziału w wydarzeniu.
- Rezygnacja z udziału w wydarzeniu klient powinien mieć możliwość zrezygnowania z udziału w wydarzeniu, w którym wcześniej zdeklarował chęć udziału.
- Utworzenie nowego obiektu siłowni pracownicy powinni mieć możliwość utworzenia nowych obiektów sieci siłowni.
- Możliwość zdefiniowania ograniczeń dostępu do siłowni pracownicy powinni mieć możliwość zdefiniowania limitu osób jaki może się znajdować w obiekcie siłowni.
- Możliwość dodania nowych pomieszczeń dla obiektu siłowni pracownicy powinni mieć możliwość dodania nowych pomieszczeń do obiektu siłowni.
- Możliwość usunięcia pomieszczeń z obiektu siłowni pracownicy powinni mieć możliwość usunięcia pomieszczenia, które zostało utworzone w danym obiekcie siłowni.
- Możliwość zdefiniowania akcesoriów i sprzętu do ćwiczeń pracownicy powinni mieć możliwość zdefiniowania akcesoriów dostępnych w danym obiekcie siłowni.
- Edycja zdefiniowanych akcesoriów i sprzętu do ćwiczeń pracownicy powinni mieć możliwość edycji wcześniej zdefiniowanych akcesoriów i sprzętu do ćwiczeń.
- Możliwość uruchomienia aplikacji w trybie bramki wejściowej aplikacja powinna pozwolić użytkownikowi na uruchomienie aplikacji w trybie bramki wejściowej w celu kontroli liczby klientów
  znajdujących się w siłowni.

- Możliwość uruchomienia aplikacji w trybie bramki wyjściowej aplikacja powinna pozwolić użytkownikowi na uruchomienie aplikacji w trybie bramki wyjściowej w celu kontroli liczby klientów
  wychodzących z siłowni.
- Przeglądanie listy dostępnych treningów indywidualnych użytkownicy powinni mieć możliwość przeglądania listy dostępnych treningów osobisty.
- Możliwość zapisania się na udział w treningu indywidualnym klient powinien mieć możliwość zapisania się na wcześniej utworzony trening indywidualny z trenerem personalnym.
- Utworzenie treningu indywidualnego trener personalny powinien mieć możliwość utworzenia sesji treningów indywidualnych.
- Odwołanie treningu indywidualnego trener personalny powinien mieć możliwość odwołania wcześniej zaplanowanych treningów personalnych.
- Rezygnacja z udziału w treningu personalnym klient powinien mieć możliwość zrezygnowania z udziału w treningu personalnym.
- Odmowa wejścia na siłownie bramka wejściowa powinna mieć możliwość odmówienia wejścia klientowi na siłownie w przypadku braku ważnego karnetu lub osiągnięciu maksymalnej liczby klientów na terenie obiektu siłowni.
- Sprawdzenie czy jest możliwość wejścia na siłownię bramka wejściowa powinna informować o limicie osób, jaki może znajdować się w obiekcie siłowni.
- Otwarcie bramki wejściowej bramka wejściowa powinna pozwolić na wejście na teren siłowni po spełnieniu warunków.
- Otwarcie bramki wyjściowej bramka wyjściowa powinna pozwolić na wyjście z terenu siłowni.

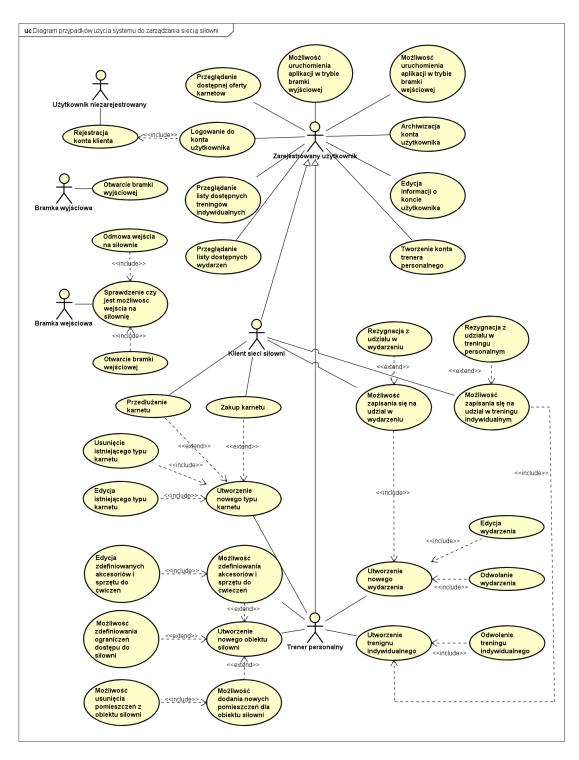
3.2 Wymagania niefunkcjonalne

- Wyświetlanie elementów interfejsu użytkownika powinno zostać dostosowane do standardowych rozdzielczości ekranów komputerów osobistych.
- Poprawny sposób działania w nowoczesnych przeglądarkach: Mozilla Firefox, Google Chrome, Microsoft Edge.
- System powinien pozwolić na obsłużenie równoczesnego dostępu do aplikacji dla co najmniej trzydziestu użytkowników równocześnie.
- Aplikacja powinna być dostępna dla użytkowników przez siedem dni w tygodniu w godzinach 3-22.

3.3 Diagram przypadków użycia (UML)

Diagram przypadków użycia pozwala na zaprezentowanie interakcji użytkowników z aplikacją i przedstawienie wymogów funkcjonalnych systemu w formie diagramów. Wymagania funkcjonalne z podrozdziału 3.1 przeniesione zostały na schemat, a następnie przydzielone do wcześniej zdefiniowanych aktorów. Rezultaty pracy nad schematem można zobaczyć na rysunku 3.1.

W systemie wydzielono aktorów: trener personalny i klient sieci sitowni, którzy są szczególnymi przypadkami aktora zarejestrowany użytkownik. Poza tym wydzielono również aktorów takich jak bramka wejściowa i bramka wyjściowa, którzy będą odpowiedzialni za kontrolowanie liczby osób na siłowni. Ostatnim aktorem obecnym w systemie jest
użytkownik niezarejestrowany, którego rola sprowadza się do możliwości zarejestrowania się w systemie.

Rysunek 3.1. Diagram przypadków użycia

3.4. Narzędzia 15

3.4 Narzędzia

Do napisania projektu wykorzystano IDE (ang. Integrated development environment) Visual Studio 2019, które oferuje wiele narzędzi ułatwiających pisanie kodu w języku C#. Głównymi zaletami tego środowiska jest bliska współpraca z środowiskiem .NET, zapewnienie narzędzi w postaci odpluskwiacza (ang. debugger) czy integracja z systemem kontroli wersji GIT. Do pracy wykorzystano również IDE WebStorm firmy JetBrains, które pozwala na tworzenie aplikacji z platformą programistyczną Angular. Do przeglądania kolekcji i dokumentów w bazie danych MongoDB wykorzystano narzędzie MongoDB Compass. Diagramy zostały utworzone dzięki wykorzystaniu narzędzi Astah UML i diagrams.net.

3.5 Wykorzystane zewnętrzne rozwiązania

Do projektu zostały wykorzystane nowoczesne platformy programistyczne i biblioteki, które posiadają aktualne wsparcie twórców. Wybrano narzędzia w taki sposób, aby pokryć wymagania funkcjonalne projektu oraz wykorzystać technologie, które są aktualnie wykorzystywane w sposób komercyjny.

Językiem programowania użytym do stworzenia części serwerowej został C# firmy Microsoft. Bliskie podobieństwo do języka Java oraz wiele usprawnień względem niego pozwala na tworzenie oprogramowania przy wykorzystaniu technik programowania obiektowego, funkcyjnego czy generycznego [12].

Platformą programistyczną warstwy serwerowej została technologia .NET 5, która pozwala na tworzenie aplikacji wieloplatformowych z pomocą języka C#. Dzięki użyciu następcy .NET Core'a, aplikacja może zostać uruchomiona zarówno na urządzeniach z systemem Microsoft jak i dystrybucjach systemu Linux co pozwala na elastyczność względem wyboru środowiska, w którym aplikacja będzie pracować [17].

Do stworzenia interfejsu REST API została wykorzystana biblio-

teka $ASP.NET\ Core$, która pozwala na dodawanie metod interfejsu $REST\ API$, które będą następnie konsumowane przez warstwę prezentacji. $ASP.NET\ Core$ wspiera wykorzystanie kontenerów wstrzykiwania zależności, obsługę autoryzacji przy pomocy żetonu JWT jak i komunikację z wykorzystaniem protokołu HTTPS [16].

W celu wykorzystania wzorca projektowego CQRS (ang. command query responsibility separation) zamiast domyślnego kontenera zależności wykorzystano zewnętrzną bibliotekę Autofac, która udostępnia możliwość wstrzykiwania obiektów oznaczonych atrybutami oraz określanie cyklu życia serwisu przy pomocy znaczników [8].

Wykorzystanie paradygmatu programowania obiektowego prowadziło do potrzeby mapowania niektórych typów na inne. W celu sprawniejszego przeprowadzania takich mapowań wykorzystano bibliotekę AutoMapper, która na podstawie podanego obiektu tworzy inny według schematu określonego w klasie profilu (ang. Profile).

Jako bazę danych wykorzystano *MongoDB*. *MongoDB* jest dokumentową bazą danych pozwalająca na przechowywanie danych w formacie *JSON*, który jest formatem czytelnym dla człowieka. Baza danych należy do nierelacyjnych baz danych *NoSQL*, której głównymi zaletami są: elastyczny schemat bazy, łatwe skalowanie wszerz oraz możliwość tworzenia zaawansowanych zapytań i raportów[14]. Opcja skalowania bazy wszerz jest istotna w systemach, gdzie trzeba zachować ciągłość działania systemu przy rosnącej bazie użytkowników.

Językiem programowania użytym w części wizualnej aplikacji jest język *TypeScript* zaprojektowany przez firmę *Microsoft*. W odróżnieniu od języka *JavaScript*, *TypeScript* oferuje typowanie w czasie kompilacji, co pozwala na unikanie błędów związanych z niezgodnością typów. Dodanie interfejsów i uogólnień funkcji względem JavaScriptu pozwala na pisanie kodu z wykorzystaniem paradygmatów programowania obiektowego i generycznego [18].

Do stworzenia interfejsu użytkownika została wykorzystana platforma programistyczna Angular, która pozwala na tworzenie aplikacji internetowych przy wykorzystaniu komponentów wielokrotnego użytku. Cechą

charakterystyczną platformy jest natywne wykorzystanie języka Type-Script oraz możliwość tworzenia aplikacji typu SPA [2] [18].

W celu zminimalizowania czasu potrzebnego na tworzenie komponentów warstwy prezentacji wykorzystano bibliotekę *Angular Material* z gotowym zestawem rozwiązań. Kontrolki zawarte w bibliotece implementują filozofię *Google Material* do tworzenia warstw wizualizacji aplikacji internetowych.

W warstwie prezentacji wykorzystano bibliotekę NgXS, która pozwala na wykorzystanie wzorca zarządzania stanem. Rozwiązanie implementuje wzorzec projektowy Redux, którego główną zaletą jest ułatwienie odpluskwiania warstwy prezentacji oraz zarządzanie danymi poprzez tworzenie stanów (ang. states).

3.6 Metodyka pracy nad projektowaniem i implementacją

Prace rozpoczęto od utworzenia osobnych repozytoriów kodu z uwzględnieniem reprezentowanej warstwy aplikacji. Te warstwy to:

- Samson. Web. Application warstwa serwerowa aplikacji. Zawiera kod, który będzie uruchamiany po stronie serwera.
- Samson. Web. Ui warstwa prezentacji (ang. frontend) aplikacji.
   Zawiera kod, który będzie uruchamiany na maszynie klienta w celu prezentacji interfejsu użytkownika.

Następnie podzielono kod warstwy serwerowej na projekty platformy programistycznej .NET. Każdy z projektów został utworzony w taki sposób, aby mógł być zastąpiony w przypadku zmian szczegółów implementacji aplikacji. Podział wygląda następująco:

 Samson. Web. Application. Api - projekt zawierający kod kontrolerów platformy ASP.NET, modele wykorzystywane do zapytań HTTP oraz klasy obiektów reprezentujące odpowiedzi serwera na żądania HTTP.

- Samson. Web. Application. Identity projekt, który zawiera konfigurację oraz serwisy odpowiedzialne za autoryzację użytkownika.
- Samson. Web. Application. Infrastructure projekt posiadający w swojej strukturze utworzone atrybuty, rozszerzenia klas, kod oprogramowania pośredniczącego (ang. middleware) oraz interfejsy wykorzystywane pomiędzy, różnymi projektami rozwiązania .NET.
- Samson. Web. Application. Persistence projekt zawierający kod klas implementujących wzorzec repozytorium. Odpowiada za dodawania i modyfikacje encji w bazie danych.
- Samson. Web. Application. Read Models projekt platformy .NET implementujący odczyt z bazy danych.
- Samson. Web. Application. Unit Tests projekt biblioteki NUnit zawierający kod testów jednostkowych.
- Samson. Web. Application. WebHost główny projekt aplikacji. Zawiera konfigurację warstwy serwerowej aplikacji
- Samson. Web. Models projekt zawierający modele, wyliczenia (ang. enum) oraz modele domenowe aplikacji

W następnych krokach implementowano aplikację tworząc w pierwszej kolejności kontrolery platformy ASP.NET, a w krokach późniejszych dodawano szczegóły implementacji w postaci domeny, warstwy zapisu, warstwy odczytu oraz serwisów aplikacyjnych. Najważniejsze klasy domenowe zostały uzupełnione testami jednostkowymi w celu zapewnienia poprawności działania. Gdy tworzenie część serwerowa aplikacji zostało zakończone, rozpoczęto prace nad warstwą interfejsu użytkownika. Warstwa prezentacji była implementowana w następującej kolejności:

- 1. Opakowanie komponentów z bibliotek zewnętrznych
- 2. Utworzenie widoków i formularzy

- 3. Integracja z warstwą serwerową
- 4. Dodanie obsługi żetonu JWT w komunikacji z warstwą serwerową

Rozdział 4

Specyfikacja zewnętrzna

W tym rozdziale znajduje się spis wymagań sprzętowych, których spełnienie jest wymagane do poprawnego działania systemu. W dalszej części znajduje się instrukcja instalacji systemu oraz opis sposobu jego aktywacji. Kolejne podrozdziały opisują kategorie użytkowników i metody, które zostały wykorzystane do zabezpieczenia wrażliwych danych. Rozdział kończy się przykładami działania aplikacji w postaci zrzutów ekranu i opisów.

4.1 Wymagania sprzętowe

Aby aplikacja działała w poprawny sposób spełnione muszą być poniższe wymagania:

- System operacyjny w wersji [7] [6] [5] [11] [9]:
  - Windows w wersjach 11/10/8.1
  - Windows 7 z Service Pack 1
  - Windows Server Core 2012 R2
  - Nano Server w wersji nowszej niż 1809
  - MacOS 12.0 Monterey
  - MacOS 11.0 Big Sur

- MacOS 10.15 Catalina
- Linux Alpine w wersji nowszej niż 3.12 włącznie
- Linux CentOS w wersjach 8/7
- Linux Debian w werjsach 11/10/9
- Linux Fedora w wersjach 35/34/33/32
- Linux OpenSuse w wersji 15
- Linux RedHat w wersjach 8/7
- Linux SLES w wersji 15
- *Linux Ubuntu* w wersjach 21.10/21.04/20.04
- Procesor z więcej niż jednym rdzeniem o taktowaniu nie mniejszym niż 1 GHz
- Pamięć operacyjna większa niż 4 GB RAM
- Minimalna przestrzeń na dysku to 4,5 GB pamięci
- Zainstalowana nowoczesna przeglądarka WWW taka jak:
  - Google Chrome w najnowszej wersji
  - Mozilla Firefox w najnowszej wersji
  - Microsoft Edge w najnowszej wersji
  - Opera w najnowszej wersji

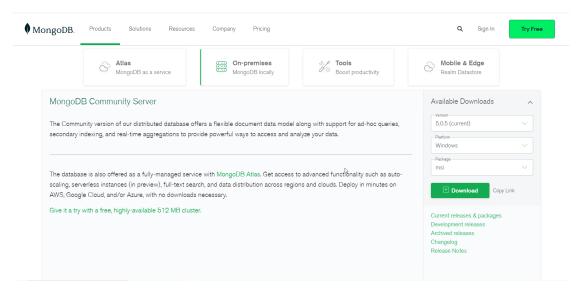
Są to minimalne wymagania do uruchomienia bazy danych *MongoDB* oraz aplikacji z wykorzystaniem platformy uruchomieniowej .*NET* 5. Ponadto wymagane są dodatkowe zasoby potrzebne do uruchomienia przeglądarki, w której wyświetlony zostanie interfejs użytkownika.

4.2. Instalacja 23

4.2 Instalacja

4.2.1 Instalacja bazy danych MongoDB

W celu zainstalowania aplikacji, trzeba spełnić wymagania wymienione w poprzednim punkcie. Instalacja zostaje rozpoczęta od pobrania i zainstalowania serwera bazy danych *MongoDB* w wersji Community z strony twórców.

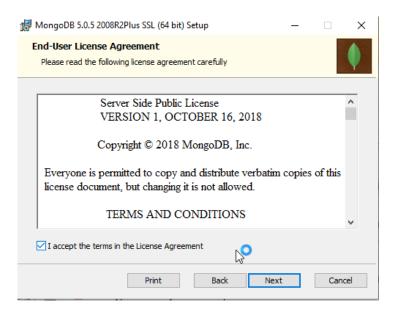
Rysunek 4.1. Strona, z której można pobrać instalator serwera bazy danych MongoDB

Instalacja oprogramowania do zarządzania bazą danych rozpoczyna się od uruchomienia wcześniej pobranego kreatora.

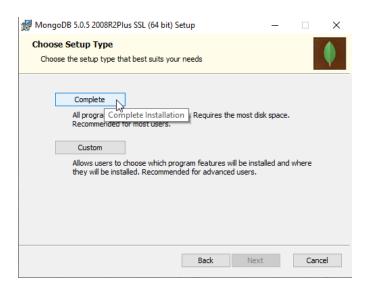
Rysunek 4.2. Widok powitalny instalatora MongoDB

Po zapoznaniu się z warunkami licencyjnymi, aby kontynuować użytkownik musi zaznaczyć pole z podpisem *I accept the terms in the Li*cense Agreement, a następnie przycisnąć Next. 4.2. Instalacja 25

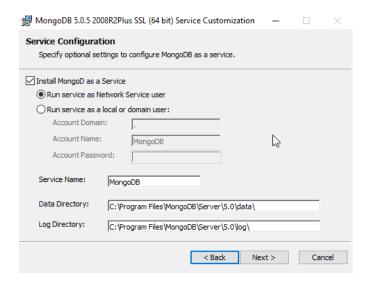
Rysunek 4.3. Umowa licencyjna MongoDB Community Edition

W widoku formularza wyboru typu instalacji trzeba wybrać opcję Completed, aby zainstalować wszystkie potrzebne narzędzia do działania serwera.

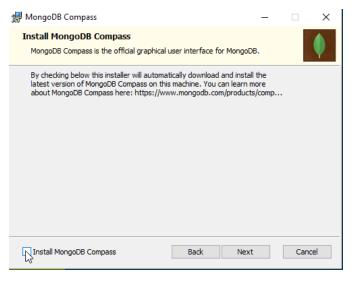
Rysunek 4.4. Typ instalacji w instalatorze MongoDB Community Edition

W następnym widoku, gdzie widać konfiguracje serwera, ustawienia powinny zostać domyślne.

Rysunek 4.5. Początkowa konfiguracja serwera bazy danych

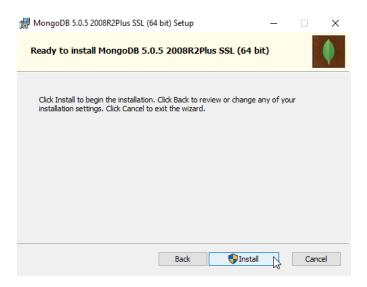
Po naciśnięciu przycisku *Next* powinna być widoczna opcja zainstalowania *MongoDB Compass*. Oprogramowanie *MongoDB Compass* jest opcjonalne, więc opcja instalacji może zostać odznaczona.

Rysunek 4.6. Informacja o możliwości instalacji klienta bazy danych MongoDB Compass

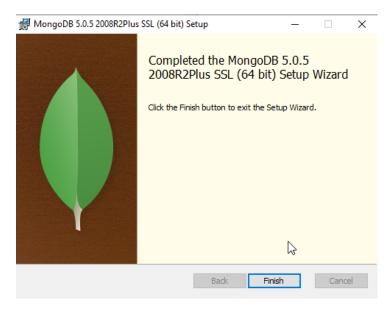
4.2. Instalacja

W następnym kroku, aby zainstalować serwer bazy danych trzeba nacisnąć przycisk *Install*.

Rysunek 4.7. Rozpoczęcie instalacji MongoDB

Aby zakończyć działanie kreatora po zakończeniu się procesu instalacji trzeba przycisnąć przycisk Finish. W tym momencie na maszynie użytkownika powinna znajdować się zainstalowana bazy danych MongoDB.

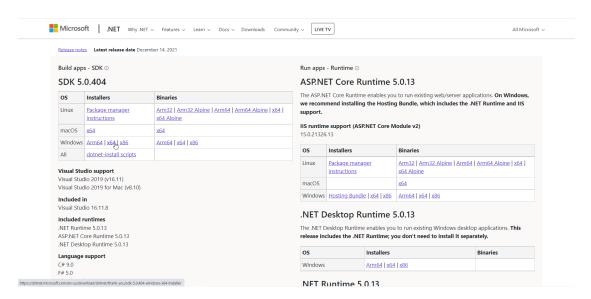

Rysunek 4.8. Zakończenie instalacji MongoDB

4.2.2 Instalacja środowiska .NET 5

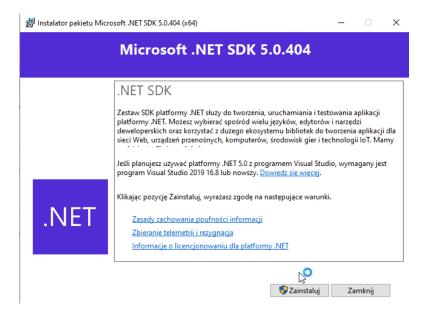
Podobnie jak w przypadku MongoDB, aby zainstalować środowisko $.NET\ 5$ trzeba przejść na stronę, gdzie możliwe jest pobranie SDK $.NET\ 5$. W pierwszej kolejności wymagane jest wybranie odpowiedniej wersji instalatora dla zainstalowanego systemu operacyjnego oraz architektury maszyny.

4.2. Instalacja

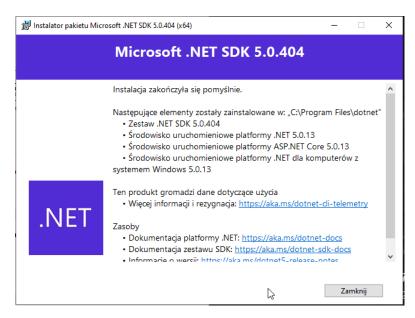
Rysunek 4.9. Strona twórców środowiska .NET

W kolejnym kroku trzeba uruchomić pobrany kreator instalacji SDK. NET~5. Pierwszym widokiem jest formularz informujący o dostępnej dokumentacji oraz składnikach instalacji. Po zapoznaniu się z informacji trzeba przycisnąć przycisk Zainstaluj w celu instalacji środowiska uruchomieniowego.

Rysunek 4.10. Rozpoczęcie instalacji środowiska .NET 5

Następnie kreator zainstaluje na maszynie wymagane składniki. Kiedy działanie instalatora dobiegnie końca, użytkownik powinien zamknąć kreator przy pomocy przycisku *Zamknij*.

Rysunek 4.11. Zakończenie instalacji środowiska .NET 5

Aby sprawdzić czy instalacja przebiegła pomyślnie trzeba uruchomić konsolę $Windows\ Powershell$ dla systemów rodziny Windows lub odpowiedniego terminala dla posiadanej dystrybucji Linux. Następnie trzeba wpisać komendę $dotnet\ -version$. Jeśli instalacja przebiegła pomyślnie użytkownik powinien zobaczyć w konsoli informację o zainstalowanej wersji środowiska .NET.

4.2.3 Instalacja środowiska Node.js

Przedostatnim krokiem, jaki trzeba wykonać, aby zainstalować projekt jest instalacja środowiska, które pozwoli na uruchomienie serwera WWW dzięki, któremu będzie można uruchomić aplikację stworzoną przy pomocy platformy programistycznej Angular. Serwer WWW musi mieć możliwość przekierowania wszystkich zapytań do wybranego adresu URL. Jest to istotne w przypadku aplikacji typu SPA, gdzie to

4.2. Instalacja 31

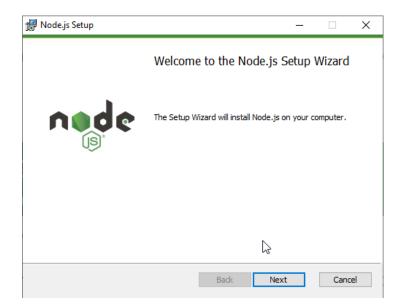
aplikacja odpowiada za nawigacje pomiędzy widokami. W tej pracy zaprezentowana zostanie instalacja serwera http-server, który obsługuje takie przekierowania.

W pierwszej kolejności zainstalowana musi być platforma uruchomieniowa *Node.js*, która pozwala na wykonywanie skryptów napisanych w języku *JavaScript*. Kreator instalacji można pobrać z strony twórców środowiska.

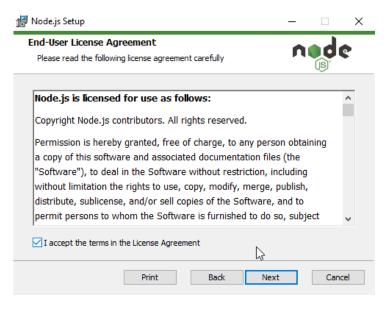
Rysunek 4.12. Strona Node.js

Kolejnym krokiem jest uruchomienie programu instalującego środowisko uruchomieniowe. Aby to zrobić trzeba przejść do lokalizacji na dysku gdzie pobrano plik instalatora a następnie uruchomić go. Wyświetlony powinien zostać następujący widok.

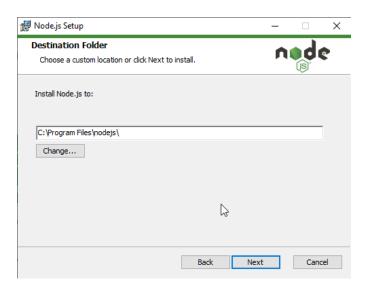
Rysunek 4.13. Rozpoczęcie instalacji środowiska *Node.js*

Po przyciśnięciu przycisku *Next* oczom użytkownika powinien ukazać się formularz z informacjami o licencji oprogramowania. Aby przejść dalej użytkownik powinien zapoznać sie z licencją a następnie zaakceptować ją. Po zaakceptowaniu licencji użytkownik musi przejść do kolejnego widoku za pomocą przycisku *Next*. 4.2. Instalacja 33

Rysunek 4.14. Licencja środowiska *Node.js*

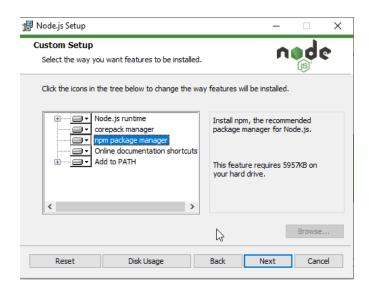
Następnym etapem instalacji jest wybór ścieżki do folderu, gdzie ma zostać zainstalowane oprogramowanie. Po wyborze dogodnej lokalizacji trzeba przejść do kolejnego widoku.

Rysunek 4.15. Ścieżka do folderu docelowego Node.js

W kolejnym kroku użytkownik musi wybrać składniki instalacji. W tym przypadku pozostać powinny domyślne opcje. Istotne jest aby za-

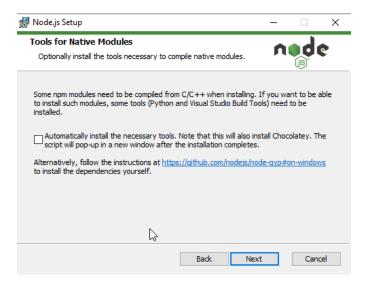
instalowane zostało narzędzie NPM, które pozwoli na instalacje serwera WWW.

Rysunek 4.16. Składniki instalatora Node.js

Jednym z ostatnich kroków instalatora jest widok z informacją o możliwości zainstalowania dodatkowego narzędzia *Chocolatey*. Narzędzie to nie jest potrzebne do działania, więc można wyłączyć opcję instalacji narzędzia.

4.2. Instalacja 35

Rysunek 4.17. Formularz umożliwiający instalację dodatkowego narzędzia Cocolatey

W kolejnych etapach instalacji użytkownik powinien uruchomić instalacje za pomocą przycisku *Install*. Po zakończonej instalacji instalator powinien wyświetlić informację o zakończeniu pracy.

Rysunek 4.18. Potwierdzenie instalacji środowiska Node.js

Aby sprawdzić czy instalacja przebiegła pomyślnie, można uruchomić polecenie *node -v*, które powinno zwrócić informację o zainstalowanej wersji *Node.js*.

4.2.4 Instalacja http-server

Ostatnim etapem instalacji systemu jest instalacja serwera WWW, który obsługuje możliwość przekierowań do pliku *index.html*. Aby zainstalować serwer *http-server* w terminalu trzeba uruchomić polecenie zaprezentowane na Kod 4.1.

npm install -g http-server

Kod 4.1. Instalacja paczki http-server

Polecenie to zainstaluje paczkę npm do użytku w obrębie całego systemu. Dzięki instalacji globalnej użytkownik będzie mógł uruchomić serwer WWW z każdej lokalizacji na dysku.

4.3 Sposób aktywacji

4.3.1 Uruchomienie warstwy serwerowej

Aby uruchomić aplikację stworzoną z wykorzystaniem platformy .NET istnieje potrzeba skompilowania jej do pliku wykonywalnego. W celu utworzenia pliku exe użytkownik musi przejść do folderu, w którym znajduje się projekt Samson. Web. Application, a następnie z poziomu terminala wywołać komendę pokazaną na Kod 4.2.

```
dotnet restore;
dotnet build — configuration Release
```

Kod 4.2. Kompilacja projektu ASP.NET

Pierwsza z komend wymusza instalację zewnętrznych zależności, które są zawarte w postaci paczek NuGet'owych. Paczki te pozwalają na udostępnianie kodu napisanego przy wykorzystaniu platformy .NET, a następnie mogą zostać wykorzystane do innych projektów przy pomocy narzędzia NuGet. Druga komenda buduje projekt i zwraca wynik w postaci dynamicznych bibliotek dll i pliku wykonywalnego exe.

W folderze ./Samson. Web. Application. WebHost/bin/Release/net5.0 powinien powstać folder zawierający wyniki kompilacji. Następnie w celu uruchomienia pliku wykonywalnego użytkownik powinien przejść do folderu

./Samson.Web.Application.WebHost/bin/Release/net5.0 przy pomocy komendy zaprezentowanej na Kod 4.3.

cd ./ Samson.Web. Application . WebHost/ bin/ Release/ net 5.0

Kod 4.3. Przejście do folderu zawierającego plik wykonywalny

Aby uruchomić warstwę serwerową aplikacji wymagane jest dodanie odpowiednich zmiennych środowiskowych przy pomocy polecenia pokazanego na Kod 4.4. Przeznaczenie zmiennych jest następujące:

- *MongoDB:DatabaseName* nazwa bazy danych jaka zostanie utworzona w środowisku *MongoDB*.
- Authentication: JWT: Key klucz wykorzystywany do funkcji mieszającej, która jest wykorzystywana do zabezpieczenia żetonu JWT.
- ASPNETCORE_ENVIRONMENT oznaczenie typu środowiska. Nie powinna zostać zmieniana.
- ConnectionString:MongoDB:Atlas ciąg znaków określający parametry połączenia z bazą danych. Jeżeli w trakcie instalacji serwera MongoDB wartości domyślnie nie zostały zmienione to proponowany ciąg znaków powinien pozwolić na poprawne połączenie z bazą danych.

Wartości parametrów mogą zostać zmodyfikowane, ale zalecane jest aby pozostały w niezmienionej formie ze względu na proponowaną w wcześniejszych krokach konfigurację.

^{\$}env:MongoDB: DatabaseName="SamsonDatabase";

```
$ $env: Authentication: JWT: Key="Top_secret_key_to_
provide_JWT_token";
$ $env: ASPNETCORE_ENVIRONMENT="Release"
```

```
$ $env: ConnectionString: MongoDB: Atlas="mongodb://
localhost:27017/?readPreference=primary&ssl=
false";
```

Kod 4.4. Ustawienie wartości zmiennych środowiskowych

Ostatnim krokiem w uruchomieniu warstwy serwerowej jest uruchomienie polecenia przedstawionego na Kod 4.5.

```
start Samson. Web. Application. WebHost. exe
```

Kod 4.5. Uruchomienie warstwy serwerowej aplikacji

4.3.2 Uruchomienie warstwy prezentacji

Tak jak w przypadku warstwy serwerowej, warstwa prezentacji musi zostać skompilowana do postaci, która może zostać obsłużona przez serwer WWW. Aby to zrobić trzeba uruchomić terminal a następnie przejść do lokalizacji, w której znajduje się projekt *Samson.Web.Ui.* Kolejnym krokiem jest wywołanie poleceń, które zainstalują wymagane zależności a następnie utworzą paczkę wynikową. Polecenia zostały wypisane na Kod 4.6.

```
npm install; npm run build
```

Kod 4.6. Polecenie, które tworzy paczkę możliwą do uruchomienia przez serwer $$\operatorname{WWW}$$

Końcowym krokiem uruchamiania warstwy interfejsu użytkownika jest uruchomienie serwera WWW z opcją przekierowania do pliku *index.html*. Polecenie zostało przedstawione na Kod 4.7.

cd dist/samson-web-ui; http-server — proxy http:
//localhost:8080?

Kod 4.7. Polecenie, które tworzy paczkę możliwą do uruchomienia przez serwer $$\operatorname{WWW}$$

Po wywołaniu poprzedniego polecania aplikacja internetowa powinna być dostępna pod adresem: http://localhost:8080.

4.4 Kategorie użytkowników

Aplikacja internetowa kategoryzuje użytkowników na dwie kategorie:

- Trenerów personalnych pełnią rolę administratorów w systemie.
   Posiadają możliwość modyfikacji zasobów siłowni, takich jak sprzęt do ćwiczeń, obiekty siłowni, pomieszczeń oraz możliwość organizacji wydarzeń i treningów indywidualnych.
- Klientów użytkownicy którzy posiadają możliwość zakupu karnetu, zgłoszenia chęci udziału w treningu indywidualnym lub wydarzeniu.

4.5 Kwestie bezpieczeństwa

System wykorzystuje żeton bezpieczeństwa JWT. Żeton ten generowany jest w części serwerowej aplikacji w trakcie logowania użytkownika. Kiedy użytkownik poprawnie zaloguje się do systemu, serwer przesyła żeton do warstwy interfejsu użytkownika, gdzie zostaje zapisany w localstorage przeglądarki. Warstwa prezentacji dodaje za każdym razem żeton do nagłówka żądania protokołu HTTP, które będzie wymagało uwierzytelnienia użytkownika. W momencie gdy warstwa serwerowa otrzyma taki żeton sprawdza zapisane w nim dane o jego terminie ważności i dostępach, które posiada użytkownik. Jeśli użytkownik systemu posiada odpowiednie uprawnienia do zasobu to otrzymuje odpowiedź na żądanie, w przeciwnym razie system zwraca informacje o błę-

dzie oznaczone statusem 401 (Unauthorized). Brak przesłania żetonu w nagłówku do metody wymagającej autoryzacji skończy się za każdym razem błędem oraz informacją o próbie nieautoryzowanego dostępu do wrażliwych danych.

4.6 Przykład działania

W tej części pracy zaprezentowano przykładowe scenariusze działania systemu. Prezentowane są one z perspektywy różnych użytkowników, ze względu na różnice w posiadanych uprawnieniach.

4.6.1 Rejestracja i logowanie

Jako pierwsze zaprezentowane zostanie logowanie i rejestracja w systemie. Są to jedne z początkowych widoków jakie zobaczy użytkownik korzystając z systemu.

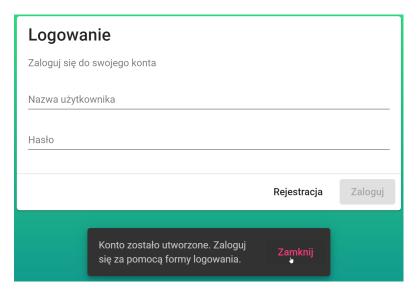
Rejestracja

Rejestracja pozwala na utworzenie, konta klienta. Konto daje dostęp do systemu i jego możliwości.

Rejestracja					
Utwórz konto aby móc korzystać z możliwości serwisu internetowego.					
Nazwa użytkownika seweryn.gladysz					
lmię					
Seweryn					
Nazwisko					
Gładysz					
Hasło					
······					
Mam już konto Utwórz konto					

Rysunek 4.19. Rejestracja klienta

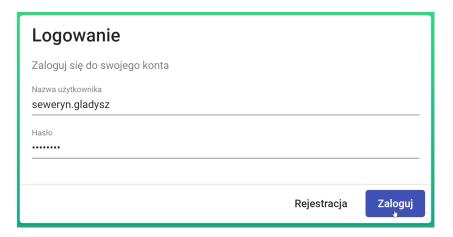
Jeżeli użytkownik wypełni wszystkie wymagane dane oraz wybierze nazwę konta, która nie została wcześniej wykorzystana przez innego użytkownika to powinien zobacz informację o poprawnie utworzonym koncie.

Rysunek 4.20. Klient został zarejestrowany w systemie

Logowanie

Klient i trener personalny ma możliwość zalogowania się do systemu w celu skorzystania z jego funkcjonalności.

Rysunek 4.21. Widok logowania do systemu

Użytkownik zostanie zalogowany jeśli wypełni w sposób poprawny dane w formularzu logowania.

Rysunek 4.22. Widok po zalogowaniu do systemu

4.6.2 Administracja systemem

System powinien udostępniać możliwość zarządzania systemem oraz zasobami sieci siłowni przy jego pomocy. Aplikacja pozwala na zarządzanie obiektami siłowni, pomieszczeniami, które do tych obiektów zostały przypisane, sprzętem do ćwiczeń, akcesoriami oraz ofertą karnetów.

Dodawanie konta trenerów personalnych

Użytkownik ma możliwość utworzenia konta trenera personalnego.

Rysunek 4.23. Formularz tworzenia konta trenera personalnego

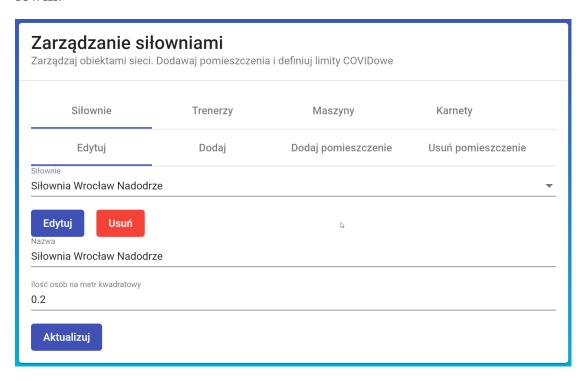
Zarządzanie obiektami siłowni

Trenerzy personalni pełnią rolę administratorów, co pozwala im na zarządzanie obiektami siłowni. W pierwszej kolejności utworzony zostanie nowy obiekt sieci siłowni. W trakcie procesu dodawania obiektu wymagane jest, aby podana została nazwa oraz ilość osób jaka może przebywać na jednym metrze kwadratowym siłowni.

Rysunek 4.24. Formularz tworzenia obiektu siłowni

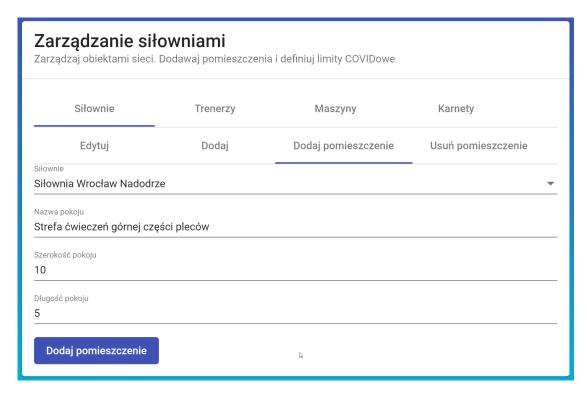
W formularzu edycji obiektów powinna wyświetlić się możliwość wybrania wcześniej utworzonej siłowni w celu aktualizacji informacji o niej. Widok ten poza edycją pozwala również na zarchiwizowanie obiektu siłowni.

Rysunek 4.25. Formularz edycji i archiwizacji obiektów siłowni

Zarządzanie pomieszczeniami

System udostępnia możliwość dodawania pomieszczeń do obiektów siłowni. Pomieszczenia są istotne ze względu na możliwość przypisania do nich akcesoriów do ćwiczeń oraz wyliczania maksymalnej liczby osób, która może znajdować się na siłowni. W formularzu muszą zostać podane informacje o siłowni, w której znajduje się pomieszczenie, nazwa pomieszczenia oraz jego szerokość i długość.

Rysunek 4.26. Formularz dodawania pomieszczenia do obiektu siłowni

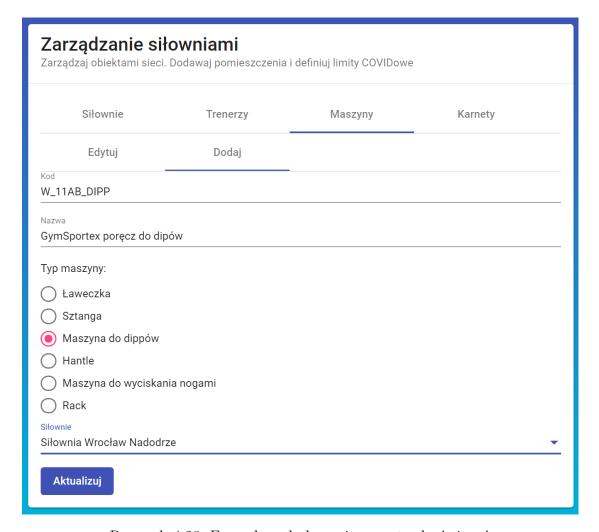
Wcześniej utworzone pomieszczenie może zostać zarchiwizowane.

Rysunek 4.27. Formularz archiwizacji pomieszczenia

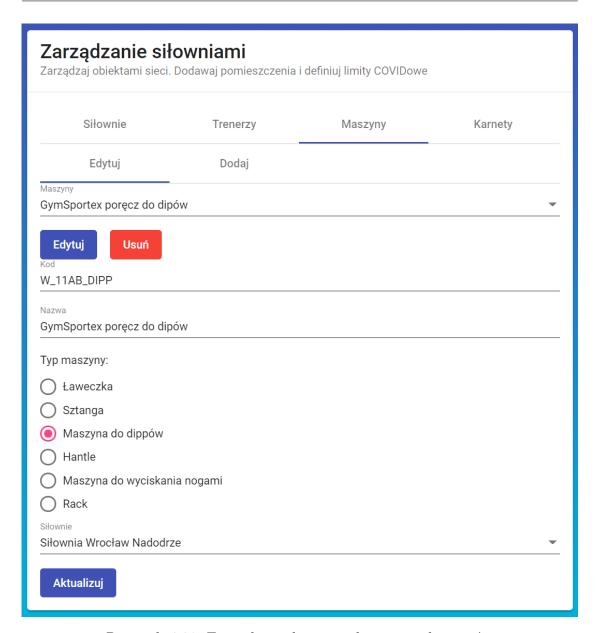
Zarządzaniem sprzętem do ćwiczeń i akcesoriami

System informatyczny powinien udostępniać możliwość stworzenia listy posiadanych akcesoriów do ćwiczeń. Dzięki takiej liście personel ma dostęp do informacji o posiadanym sprzęcie co pozwala na przeprowadzanie inwentaryzacji zasobów. Aby dodać sprzęt wymagane jest podanie informacji o kodzie producenta, nazwie, typie oraz siłowni, w której znajduje się akcesorium.

Rysunek 4.28. Formularz dodawania sprzętu do ćwiczeń

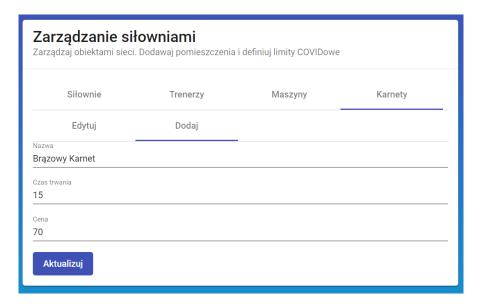
Wcześniej utworzone informacje o akcesorium mogą zostać zaktualizowane lub zarchiwizowane przy pomocy formularza.

Rysunek 4.29. Formularz edycji i archiwizacji akcesoriów

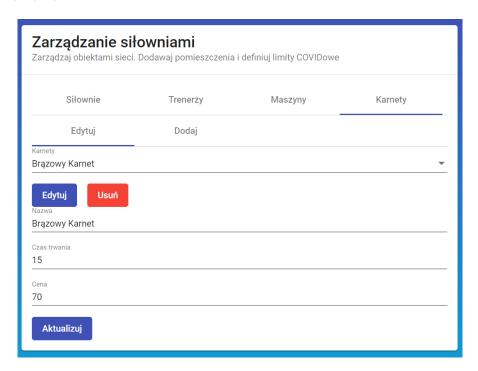
Zarządzanie ofertą karnetów

Ostatnią funkcjonalnością udostępnioną przez moduł administracji jest funkcja zarządzania ofertą karnetów. System pozwala na utworzenie nowego typu karnetu, jeśli podane zostaną informacje o jego nazwie, czasie trwania w dniach oraz cenie.

Rysunek 4.30. Formularz dodawania karnetu do oferty

Wcześniej utworzone karnety mogą zostać zaktualizowane lub zarchiwizowane.

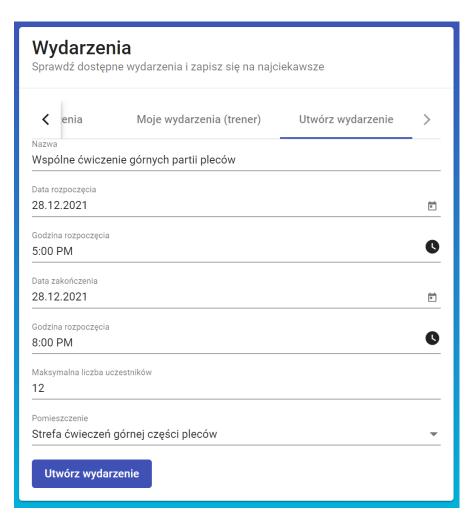
Rysunek 4.31. Formularz edycji i archiwizacji karnetów

4.6.3 Wydarzenia

Moduł wydarzeń udostępnia możliwość tworzenia, przeglądania, anulowania i zgłaszania chęci wzięcia udziału w wydarzeniu w zależności od rodzaju konta użytkownika.

Tworzenie wydarzenia

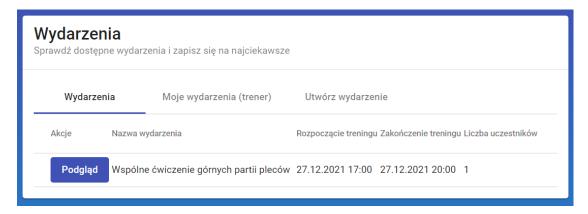
Konto trenera personalnego pozwala na tworzenie wydarzeń, w których będą mogli brać udział klienci w określonym czasie.

Rysunek 4.32. Formularz tworzenia wydarzenia

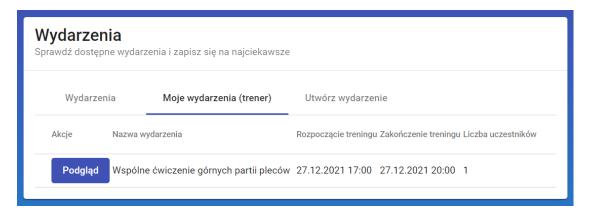
Listy wydarzeń

Klienci i trenerzy personalni mają dostęp do listy wszystkich wydarzeń. Z poziomu tej listy użytkownicy mogą przejść do poglądu wydarzenia, gdzie znajdują się dodatkowe opcje zarządzania wydarzeniem.

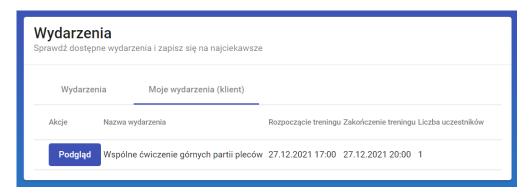
Rysunek 4.33. Lista wszystkich wydarzeń

Trenerzy personalni mają dodatkowo możliwość wyświetlenia listy wydarzeń, które sami utworzyli.

Rysunek 4.34. Lista utworzony wydarzeń przez trenera personalnego

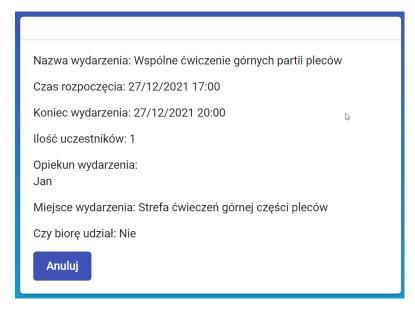
Klienci natomiast mają możliwość wyświetlenia wydarzeń, w których zgłosili chęć wzięcia udziału.

Rysunek 4.35. Lista wydarzeń klienta

Podgląd wydarzeń

Systemu udostępnia widok podglądu wydarzenia. Użytkownicy mogą przeglądać wszystkie wydarzenia, ale dostępne opcje są zależne od roli jaką pełnią. Trener personalny w podglądzie wydarzenia zobaczy opcję anulowania wydarzenia.

Rysunek 4.36. Podgląd wydarzenia jako trener personalny

Klient na tym samym widoku zobaczy opcję zgłoszenia chęci udziału w wydarzeniu lub zrezygnowania z niego.

Nazwa wydarzenia: Wspólne ćwiczenie górnych partii pleców
Czas rozpoczęcia: 27/12/2021 17:00
Koniec wydarzenia: 27/12/2021 20:00
Ilość uczestników: 1
Opiekun wydarzenia:
Jan
Miejsce wydarzenia: Strefa ćwieczeń górnej części pleców
Czy biorę udział: Tak
Zapisz się
Zrezygnuj z udziału

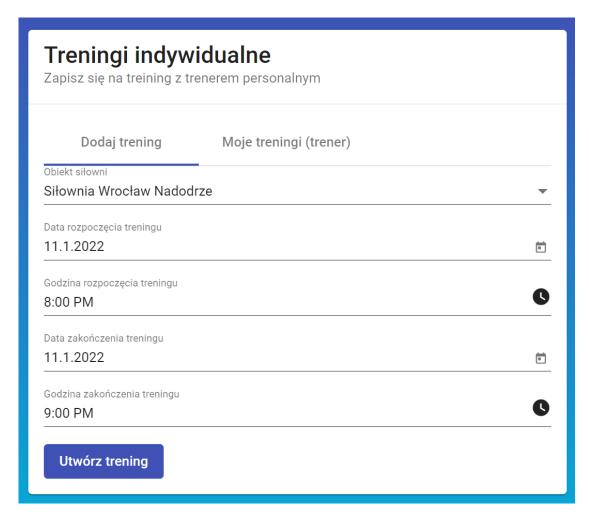
Rysunek 4.37. Pogląd wydarzenia jako klient

4.6.4 Treningi indywidualne

Kolejnym modułem w systemie jest moduł treningów indywidualnych. Moduł ten pozwala na organizowanie treningów, w których brać będzie udział klient pod nadzorem trenera personalnego. Pozwala to na utworzenie oferty dostosowanej do klientów, którzy chcą ćwiczyć pod okiem specjalistów.

Tworzenie treningów indywidualnych

Trener personalny posiada możliwość utworzenia treningu. Aby dodać trening, użytkownik z rolą trenera musi wskazać w formularzu, gdzie odbędzie się trening oraz w jakim terminie.

Rysunek 4.38. Formularz dodawania treningu

Listy treningów indywidualnych

System pozwala klientom na pogląd listy dostępnych treningów. Treningi w statusie *Open* oznaczają treningi, w których żaden użytkownik nie zgłosił chęci wzięcia udziału.

Treningi indywidualne Zapisz się na treining z trenerem personalnym							
Dostępne tren	Dostępne treningi indywidualne Moje treningi (klient)						
Akcje	Siłownia	Trene	Rozpoczącie er treningu	Zakończenie treningu	Status		
	Siłownia Wrocław Nadodrze	Jan	28.12.2021 07:00	28.12.2021 07:45	Oczekujący na potwierdzenie		
Zapisz się	Siłownia Wrocław Nadodrze	Jan	10.01.2022 20:00	10.01.2022 21:00	Dostępny		

Rysunek 4.39. Lista dostępnych treningów indywidualnych

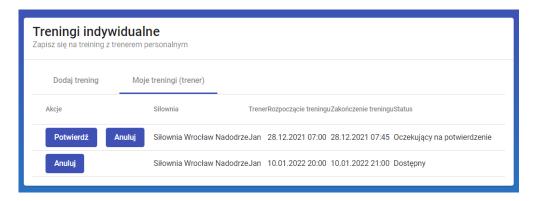
Z perspektywy klienta dostępna jest również lista treningów, na które się zapisał. Dzięki tej liście klient będzie mógł sprawdzić na jakich treningach był oraz jakie go jeszcze czekają.

Treningi indywidualne Zapisz się na treining z trenerem personalnym							
Dostępne treningi indywidualne Moje treningi (klient)							
AkcjeSiłownia	Rozpoczącie Trener treningu	Zakończenie treningu	Status				
Siłownia Wrocław Nadodrze	Jan 28.12.2021 07:00	28.12.2021 07:45	Oczekujący na potwierdzenie				

Rysunek 4.40. Lista treningów, na które zapisał się klient

Trener personalny natomiast posiada możliwość poglądu utworzonych przez siebie wydarzeń. Lista pozwala na odwołanie treningu lub potwierdzenie go.

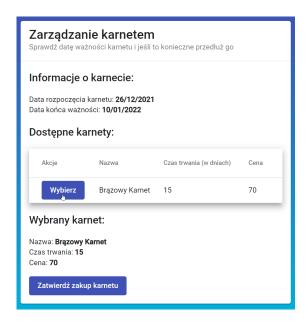
To jakie opcje są dostępne jest zależne od statusu w jakim znajduje się dany trening.

Rysunek 4.41. Lista utworzonych treningów przez trenera

4.6.5 Karnety

System posiada moduł karnetów, gdzie klient może sprawdzić ważność karnetu, dostępną ofertę, zakupić lub przedłużyć karnet.

Rysunek 4.42. Oferta karnetów oraz informacje o posiadanym karnecie

4.6.6 Tryb bramek

Istotnym z punktu widzenia pandemicznych obostrzeń jest moduł bramek. System udostępnia tryb bramek, które pozwala na podłączenie aplikacji do bramek i wyświetlaczy w celu kontroli liczby osób znajdujących aktualnie na siłowni.

Bramka wejściowa

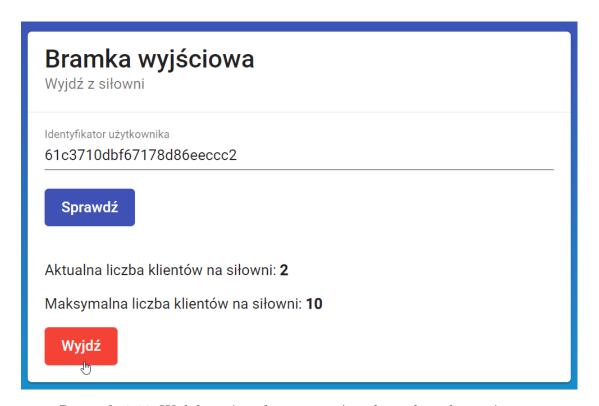
Głównym zadaniem bramki wejściowej jest kontrolowanie ważności posiadanego karnetu oraz kontroli czy na siłowni nie znajduje się zbyt duża liczba osób w stosunku do obowiązujących obostrzeń. Aby wejść na siłownie klient musi podać lub zeskanować za pomocą skanera swój kod identyfikacyjny. Formularz powinien w tym momencie wyświetlić informację o tym czy istnieje możliwość wejścia na siłownie. To czy można wejść na siłownię zależy od liczby osób, która znajduje się na siłowni oraz ważności karnetu klienta.

Rysunek 4.43. Widok wyświetlany na wyświetlaczu bramki wejściowej

Bramka wyjściowa

Zadaniem bramki wyjściowej jest usuwanie z listy klientów osób, które już nie korzystają z usług danego obiektu siłowni.

Rysunek 4.44. Widok wyświetlany na wyświetlaczu bramki wyjściowej

Rozdział 5

Specyfikacja wewnętrzna

Rozdział rozpoczyna się od opisania architektury systemu z podziałem na warstwy z uwzględnieniem komunikacji pomiędzy nimi. W dalszej części rozdziału znajduje się przedstawienie organizacji bazy danych. Następnie w rozdziałe przedstawiono przegląd najważniejszych klas i algorytmów. Rozdział zakończony jest opisem zastosowanych wzorców projektowych.

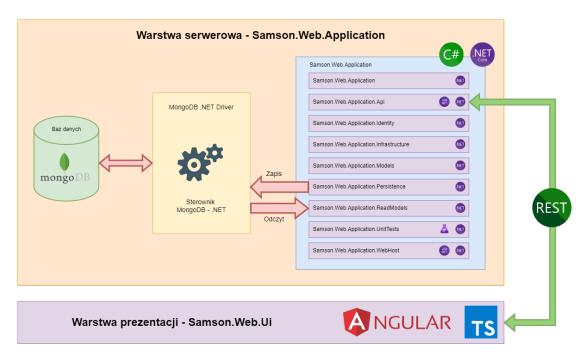
5.1 Architektura systemu

System został podzielony na dwie główne warstwy. Architektura została zaprezentowana na rysunku 5.1.

Warstwa serwerowa

Warstwa serwerowa to część aplikacji znajdująca się na serwerze. Jej głównym zadaniem jest obsługiwanie żądań wysyłanych przez część kliencką systemu. Warstwa serwerowa składa się z głównego projektu Samson. Web. Application, w którego skład wchodzą projekty platformy .NET:

• Samson. Web. Application - projekt w skład którego wchodzą serwisy aplikacyjne realizujące logikę biznesową. Ważnymi składowymi projektu są klasy obsługi komend (ang. command handler),

Rysunek 5.1. Architektura systemu

których zadaniem jest aktualizacja danych oraz klasy obsługi zapytań (ang. *query handler*), które odpowiadają za odczyt danych z bazy.

- Samson. Web. Application. Api projekt, który przy pomocy kontrolerów (ang. controllers) obsługuje otrzymane żądania z warstwy klienckiej. Metoda klasy kontrolera tworzy komendę (ang. command) lub zapytanie (ang. query), które jest następnie przekazywane do mediatora (ang. mediator). Mediator rozdziela je do odpowiedniej klasy obsługi komendy lub klasy obsługi zapytań. Takie podejście pozwala na stworzenie skalowalnej architektury podatnej na zmiany. Dzięki takiemu podejściu klasy kontrolerów nie muszą wstrzykiwać zależności w postaci serwisów aplikacyjny lub klas repozytorium (ang. repository).
- Samson. Web. Application. Identity to projekt odpowiedzialny za tworzenie żetonów JWT oraz sprawdzanie ich poprawności. Samson. Web. Application. Identity pełni kluczową rolę w ochronie sys-

temu przed nieautoryzowanym dostępem.

- Samson. Web. Application. Infrastructure projekt w skład, którego wchodzą atrybuty, oprogramowanie pośrednie (ang. middleware) oraz klasy wykorzystywane w pozostały projektach warstwy serwerowej. Projekt zawiera także klasy globalnej obsługi błędów (ang. global error handler), których zadaniem jest przechwytywanie wyjątków (ang. exception), które nie zostały wcześniej obsłużone.
- Samson. Web. Application. Models projekt zawierający klasy modeli, obiekty transferu danych (ang. data transfer object), struktury danych oraz wyliczenia (ang. enum).
- Samson. Web. Application. Persistence projekt pełniący kluczową rolę, jeśli chodzi o zapis danych. Projekt zawiera klasy encji (ang. entity) oraz klasy repozytoriów. Klasy repozytoriów tworzą warstwę odpowiedzialną za aktualizację danych przy pomocy sterownika Mongo NET Driver.
- Samson. Web. Application. Read Models w przeciwieństwie do poprzedniego projektu, w skład Samson. Web. Application. Read Models wchodzą klasy odpowiedzialne za odczyt danych z bazy. Zadanie to jest realizowana przy wykorzystaniu klas odczytu modeli (ang. read model), w których znajduje się kod realizujący zapytania do bazy przy pomocy wstawek Java Script lub składni LINQ.
- Samson. Web. Application. Unit Tests projekt zawierający kod testów jednostkowych
- Samson. Web. Application. WebHost projekt, który jest punktem początkowym aplikacji. W projekcie można znaleźć pliki konfiguracji z rozszerzeniem JSON.

Istotną częścią warstwy serwerowej jest baza danych, która odpowiada za przechowywanie danych w sposób uporządkowany i trwały. Projekt główny realizuje komunikację z bazą danych przy pomocy sterownika, który pozwala na zintegrowanie technologii .NET i bazy MongoDB.

Warstwa prezentacji

Warstwa prezentacji wysyła żądania do warstwy serwerowej przy pomocy metod HTTP i interfejsu REST API, który jest punktem łączącym obie warstwy. Podstawowym zadaniem, które realizuje ta warstwa jest graficzna prezentacja funkcjonalności w celu uproszczenia korzystania z systemu.

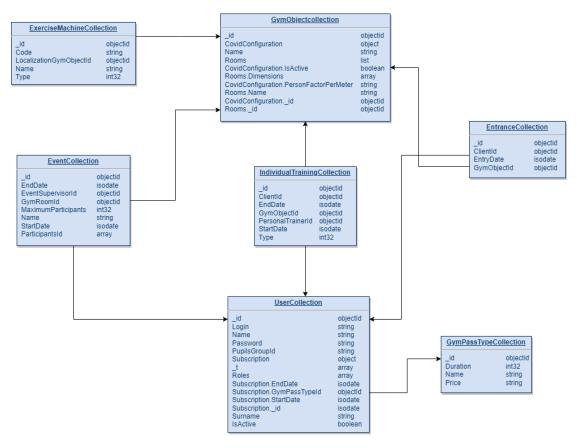
5.2 Organizacja bazy danych

Baza danych MongoDB jest dokumentową, niereleacyjną bazą danych NoSQL, więc nie posiada typowej struktury bazy SQL. W przeciwieństwie do baz relacyjnych w bazie MongoDB często stosuje się denormalizacje struktury w celu poprawienia wydajności odczytu danych. Wadą tego rozwiązania jest potrzeba ręcznego aktualizowania powielonych dokumentów oraz mniejsza wydajność zapisu.

Zaprezentowany schemat bazy prezentuje kolekcje dokumentów, jakie zawiera baza. Na schemacie uwzględnione zostały relacje, które utworzono przy wykorzystaniu referencji. Takie podejście pozwala na wprowadzenie normalizacji danych i uniknięcie powielania dokumentów [3].

Poszczególne kolekcje zostały podzielone według funkcjonalności, którym odpowiadają:

- ExerciseMachineCollection kolekcja zawierająca informacje o akcesoriach do ćwiczeń. Dokumenty w kolekcji zawierają referencję do GymObjectCollection. Referencja została zrealizowana przy pomocy klucza LocalizationGymObjectId, który pozwala na określenie gdzie znajduje się dany przyrząd do ćwiczeń.
- *GymObjectCollection* kolekcja przechowująca informacje o obiektach i pomieszczeniach siłowni.

Rysunek 5.2. Poglądowy schemat bazy danych

- EventCollection zawiera informację o wydarzeniach organizowanych przez sieć. Kolekcja ta posiada referencje do kolekcji GymO-bjectCollection i UserCollection.
- Individual Tranining Collection kolekcja odpowiedzialna za przechowywanie informacji o treningach indywidualnych. W celu określenia miejsca treningu posiada referencję do kolekcji Gym Object-Collection. Organizator i klienci biorący udział w wydarzeniu są odnajdywani w bazie przy użyciu referencji do User Collection.
- EntranceCollection kolekcja zawierająca informacje o klientach, którzy znajdują się wewnątrz siłowni.
- *UserCollection* kolekcja przechowująca informacje o klientach i trenerach personalnych.
- GymPassTypeCollection kolekcja w ramach, której znajdują się dokumenty opisujące rodzaje karnetów, które są oferowane przez sieć.

5.3 Przegląd najważniejszych klas

W trakcie pracy nad systemem zaistniała potrzeba stworzenia klasy pozwalającej na modyfikacje danych w bazie. Głównym założeniem było utworzenie klasy, która będzie wykorzystywać wzorzec repozytorium oraz metodę szablonową. Wzorzec repozytorium miał pomóc w stworzeniu klasy, której głównym zadaniem będzie realizowanie operacji CRUD, natomiast wykorzystanie wzorca metody szablonowej miało pomóc w stworzeniu ogólnego algorytmu, który będzie uszczegółowiony w klasach pochodnych. Według tych zasad powstała abstrakcyjna klasa MongoRepository reprezentująca ogólne algorytmy wykorzystywane do operacji CRUD. Klasa implementuje operacje, które nie dotyczą żadnej, konkretnej kolekcji w bazie danych. To klasy pochodne MongoRepository, wykorzystując klasę bazową, tworzą interfejs do zarządzania

dokumentami w konkretnej kolekcji. Kod klasy został zaprezentowany na Kod 1

W projekcie można znaleźć wiele klas, które pełnią rolę klas odczytu danych. W takich przypadkach nie stworzono ogólnej klasy bazowej ze względu na niewielkie podobieństwo klas między sobą. Odczyt danych z bazy można osiągnąć na kilka sposobów przy wykorzystaniu sterownika .NET - MongoDB. Pierwszy z nich to wykorzystanie wstawek w postaci języka JavaScript, co pozwala na pisanie zapytań takich jak w konsoli MongoDB. Jedną z takich klas, gdzie wykorzystano możliwości wstawek jest klasa ExerciseMachineReadModel. Podstawowym zadaniem tej klasy jest odczyt danych z kolekcji ExerciseMachineCollection, gdzie znajdują się informacje o posiadanym sprzęcie do ćwiczeń. Mimo, że MongoDB jest nierelacyjną bazą danych, to dzięki wykorzystaniu operatora lookup można stworzyć namiastkę złączeń (ang. join), które są znane z relacyjnych baz danych. Na Kod 5.1 zaprezentowana została metoda wykorzystująca operator lookup i wcześniej wspominane wstawki kodu.

```
private IAggregateFluent < BsonDocument >
       GetGetAllExerciseMachinesQuery()
    {
2
      var client = new MongoClient(
         _databaseConfiguration.ConnectionString);
      var database = client.GetDatabase(
4
         _databaseConfiguration.DatabaseName);
5
      var collection = database. GetCollection <
         Exercise Machine Entity > ("
         ExerciseMachineCollection");
      return collection
      . Aggregate ()
      . AppendStage <BsonDocument > ("  \{ \cup \$lookup : \cup \{ \cup from : \cup \} \} 
10
```

```
'GymObjectCollection', _localField:_'
LocalizationGymObjectId', _lforeignField:_'_id
', _las:_'LocalizationGymObject'}_]")

AppendStage<BsonDocument>("{_\$unwind:_'\$unwind:_'\}");

LocalizationGymObject'__}");
```

Kod 5.1. Metoda odczytu danych z kolekcji *ExerciseMachineCollection* przy wykorzystaniu wstawek *JavaScript*

Innym sposobem odczytu danych z bazy jest wykorzystanie składni LINQ, która pozwala na m.in. tworzenie zapytań. Pomimo duży ograniczeń tego rozwiązania, LINQ posiada możliwość tworzenia złączeń. Złączenia te są jednak bardzo ograniczone w porównaniu do baz relacyjnych. Na Kod 5.2 przedstawiono fragment klasy GymObjectReadModel, która odpowiada za odczyt danych z kolekcji GymObjectCollection, gdzie znajdują się informacje o obiektach siłowni i pomieszczeniach. Jak widać składnia LINQ pozwala na tworzenie zapytań, które przypominają składnie języka SQL.

```
public Task<GymObjectDto> GetByld(ObjectId id)

{
    var client = new MongoClient(
        _databaseConfiguration.ConnectionString);

var database = client.GetDatabase(
        _databaseConfiguration.DatabaseName);

var collection = database.GetCollection <
        GymObjectEntity>("GymObjectCollection");

var query = from gymObject in collection.
        AsQueryable()

where gymObject.Id == id
```

Kod 5.2. Metoda odczytu danych z kolekcji GymObjectCollection przy wykorzystaniu wstawek składni LINQ

Ostatnim sposobem odczytu danych z bazy jest wykorzystanie metod przygotowanych w bibliotece sterownika *MongoDB .NET Driver*. Posiadają takie same parametry jak te z języka *JavaScript*, w którym domyślnie tworzone są zapytania dla bazy *MongoDB*. Z powodu braku niektórych metod względem tych z języka *JavaScript*, programista jest zmuszony do umieszczania wstawek kodu takich jak w klasie *Exercise-MachineReadModel*. Na Kod 5.3 zaprezentowano metodę klasy *PersonalTrainerReadModel*, której zadaniem jest odczyt z bazy informacji o koncie trenera personalnego.

```
public Task<PersonalTrainerDto> GetByld(ObjectId
    id)

var client = new MongoClient(
    __databaseConfiguration.ConnectionString);

var database = client.GetDatabase(
    __databaseConfiguration.DatabaseName);

var collection = database.GetCollection
PersonalTrainerEntity>("UserCollection");

var query = collection
Aggregate()
```

```
. Match(clientEntity => clientEntity.ld == id)
. As<PersonalTrainerDto >();

return query.SingleOrDefaultAsync();
}
```

Kod 5.3. Metoda odczytu informacji o koncie trenera personalnego przy wykorzystaniu metod sterownika

5.4 Przegląd wzorców projektowych

Poza wcześniej wymienionymi wzorcami repozytorium i metoda szablonowa do stworzenia aplikacji wykorzystano wzorzec CQRS. Do implementacji wzorca CQRS wykorzystuje się klasy komend i zapytań w celu rozdzielenia zadań dotyczących zapisu i odczytu danych. Komendy są obsługiwane przez klasy obsługi komend, gdzie wywoływane są metody serwisów aplikacyjnych do modyfikacji danych w bazie. Każda klasa obsługi komendy posiada metodę Handle, która zostaje wywołana gdy zajdzie potrzeba obsłużenia żądania w postaci obiektu typu IRequest. Na Kod 5.4 widać metodę Handle, która jest fragmentem klasy CreateGymPassTypeCommandHandler.

Kod 5.4. Metoda Handle klasy CreateGymPassTypeCommandHandler

Klasy obsługi komend odpowiadają za aktualizację danych w bazie, natomiast klasy obsługi odczytu mają za zadanie odczytać dane z bazy w celu przekazania ich do warstwy prezentacji. Na Kod 5.5 zaprezentowana została klasa GymPassTypesQueryHandler, która odpowiada za odczyt informacji o wszystkich typach karnetów w bazie.

```
public class GymPassTypesQueryHandler :
      IRequestHandler < GetAllGymPassTypesQuery, List <
      GymPassTypeDto>>
    {
2
      private readonly IGymPassReadModel _readModel;
3
      public GymPassTypesQueryHandler(
        IGymPassReadModel readModel)
      {
6
        readModel = readModel ?? throw new
           ArgumentNullException (nameof (readModel));
      }
      public Task<List < GymPassTypeDto >>> Handle (
10
         GetAllGymPassTypesQuery query,
         CancellationToken cancellationToken)
      {
11
        return _readModel.GetAll();
12
      }
13
    }
14
```

Kod 5.5. Klasa *GymPassTypesQueryHandler*

Dopełnieniem *CQRS* jest wzorzec projektowy mediator, którego zadaniem jest przekazywanie obiektów klas odczytu i komend do odpowiednich klas obsługi odczytu i obsługi komend. Takie rozwiązanie pozwala na zwiększenie skalowalności systemu i usunięcie potrzeby wstrzykiwania serwisów aplikacyjnych do klas kontrolerów. Klasa mediatora odpo-

wiada za poprawne dostarczenie obiektu żądania do obiektu klasy obsługi tego żądania. Poniżej przedstawiono fragment kodu klasy kontrolera EventController, który odpowiada za udostępnienie metod CRUD dotyczących obiektów klasy Event. Na Kod 5.6 widać jak wykorzystywany jest mediator do przekazania żądania odczytu informacji o wydarzeniu.

```
public async Task<ActionResult> GetByld(string id
       )
    {
      i f
         (id.lsNullOrEmpty())
        return BadRequest();
      }
      var query = _mapper.Map<string ,</pre>
         GetEventByIdQuery > (id);
      var queryResult = await _mediator.Send(query);
      var result = _mapper.Map<EventDto ,</pre>
10
         EventViewModel > (queryResult);
      return Ok(result);
11
    }
12
```

Kod 5.6. Metoda GetById klasy EventController

Rozdział 6

Weryfikacja i walidacja

W tej części pracy opisano sposoby weryfikacji i walidacji tworzonego projektu. W pierwszej części przedstawiono metody testowania kodu aplikacji oraz jego przykłady. Następnie zaprezentowano sposób w jaki zorganizowano testy. Rozdział zakończony jest paroma przykładami błędów, które zostały wykryte dzięki testom.

6.1 Sposoby testowania

W trakcie pisania kodu systemu zaszła potrzeba sprawdzenia poprawności jego działania, aby to zrobić wykorzystano testy jednostkowe i manualne. Kod części serwerowej został przetestowany przy pomocy testów jednostkowych i manualnych, natomiast warstwa prezentacji została przetestowana przy pomocy testów manualnych. W celu utworzenia testów jednostkowych wykorzystano bibliotekę *NUnit*.

Testy jednostkowe pozwoliły na testowanie pojedynczych metod i klas przy pomocy kodu C#. Przetestowane zostały metody klas obiektów domenowych, w których znajdowała się logika biznesowa systemu. Przykładowo na Kod 6.1 przedstawiono test jednostkowy, który odpowiada za sprawdzenie poprawności operacji przedłużenia terminu ważności karnetu.

```
[Test]
    public void Client_SecondGymPassExtendEndDate()
    {
      var gymPass = CreateTestGymPass();
      var endDate = DateTime.Now;
      endDate = endDate.AddDays(20);
       _client . ExtendPass (gymPass);
      _client.ExtendPass(gymPass);
10
      var\ compareResult = \_client.Subscription.
11
         EndDate.DayOfYear - endDate.DayOfYear;
      Assert. Zero (compare Result, "Another extensions
12
         should_{\square}add_{\square}days_{\square}to_{\square}subscription_{\square}duration");
    }
13
```

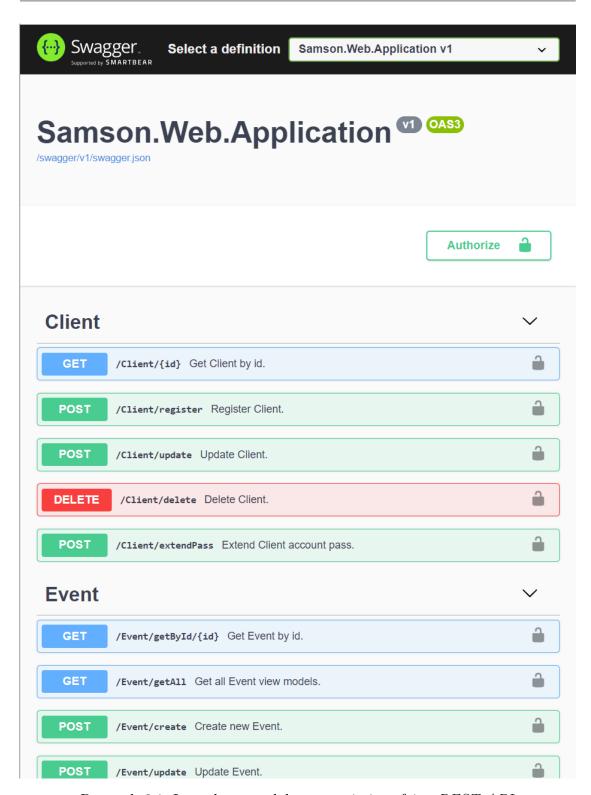
Kod 6.1. Przykładowy test klasy ClientUnitTest

Poza testami obiektów domenowych, napisano również testy, których zadaniem była kontrola przestrzegania konwencji jakie zostały narzucone w projekcie. Przyjęte konwencje są istotne ze względu na kontener wstrzykiwania zależności, który został użyty. Instancje niektórych klas powinny zostać dodane do kontenera w celu późniejszego wstrzyknięcia ich, aby tego dokonać system musi rozróżniać, które instancje klas powinny się w tym kontenerze znajdować. Rozwiązaniem tego problemu było dodanie atrybutów, które pełniły rolę znaczników klas, których instancje powinny się w takim kontenerze znajdować. Aby programista nie musiał poświęcać czasu na przeszukiwania projektu w celu odnalezienia klas, które takiego atrybutu nie mają, stworzono klasę ConventionUnitTest, gdzie znajduje się kod testów jednostkowych odpowiedzialnych za kontrolę przyjętych konwencji. Na Kod 6.2 przedstawiono test odpowiedzialny za sprawdzenie czy klasy repozytorium posiadają atrybut RepositoryAttribute.

```
[Test]
    public void
       Repositories_AreAnnotatedByAttribute_Repository
       ()
    {
3
      var classEndingInRepository = from type in
4
         _persistenceTypes
      where !type.FullName.IsNullOrEmpty() && !type.
5
         IsInterface
      where type. FullName. EndsWith ("Repository")
      select type;
      foreach (var repository in
9
         classEndingInRepository)
      {
10
        var hasRepositoryAttribute = repository.
11
           IsDefined (typeof (RepositoryAttribute),
           false);
        Assert. True (has Repository Attribute, $"
12
           Repository \_has \_to \_be \_annotated \_by \_
           Repository Attribute: \( \{ \text{repository .Name} \} \);
      }
13
    }
14
```

Kod 6.2. Przykładowy test klasy ConventionUnitTest

W celu przetestowania poprawności działania warstwy serwerowej wykorzystano również testy manualne. Projekt ASP.NET posiada domyślnie włączone, automatyczne generowanie interaktywnej dokumentacji Swagger, która pozwala na manualne testowanie interfejsu REST API. Część wygenerowanej dokumentacji przedstawiono na rysunku 6.1. Przy pomocy wcześniej wspominanej dokumentacji przetestowano poprawność działania końcówek (ang. endpoint) interfejsu REST API. Natomiast w celu całościowego sprawdzenia poprawności działania systemu

Rysunek 6.1. Interaktywna dokumentacja interfejsu REST API

wykonano szereg testów manualnych przy wykorzystaniu warstwy prezentacji. System był testowany według scenariuszy, które odpowiadają funkcjonalnościom przedstawionym w podrozdziale Przykład działania.

6.2 Organizacja testów

Podczas pracy nad systemem równolegle tworzono kod testów jednostkowych, aby już w trakcie implementacji funkcjonalności wykrywać błędy w kodzie. Część błędów została wykryta już na etapie uruchamiania kodu testów jednostkowych. W takim przypadku poprawiono kod implementujący daną funkcjonalność w celu usunięci błędu. Inne błędy zostały wykryte w trakcie testów manualnych. W takim przypadku potrzebna była dodatkowa analiza kodu aplikacji. Po zidentyfikowaniu błędu, zostawał on usuwany, a następnie w celu uniknięcia przyszłych nieprawidłowości dopisywano test jednostkowych, którego zadaniem było dopilnowanie by taka sytuacja się nie powtórzyła.

6.3 Przykłady wykrytych i usuniętych błędów

W trakcie pracy nad systemem wykryto, dzięki testom kilka błędów wynikających z niepoprawnej implementacji. Jednym z przykładów niepoprawnego działania, było usuwanie konta użytkownika zamiast jego archiwizacja. Gdy ten sam użytkownik był zapisany na jakiś trening lub wydarzenie, a konto zostało usunięte całkowicie z bazy to w danych pojawiły się relacje do nieistniejącego konta co prowadziło do licznych błędów.

Poprzedni błąd został wykryty przez testy manualne, natomiast udało się wykryć błąd przy pomocy testu jednostkowego. W systemie istnieje moduł, który odpowiada za kontrolę liczby osób, która znajduje się na siłowni. Maksymalna liczba osób była obliczana w niepoprawny sposób z powodu wykonywania dzielenia zamiast mnożenia. Poprawiona funkcja została zaprezentowana na Kod 6.3

Kod 6.3. Metoda licząca jaka jest maksymalna liczba osób, która znajduje się w jednej chwili w obiekcie siłowni

Wykorzystanie interaktywnej dokumentacji *Swagger* pozwoliło na wykrycie błędów we wczesnym etapie tworzenia aplikacji. W systemie wykorzystano bibliotekę *AutoMapper*, która pozwala na mapowanie obiektów z jednej klasy na inną według zdefiniowanego schematu. Gdy taki schemat nie został zdefiniowany, a funkcja *Map* została wywołana to o błędzie użytkownik dowiadywał się dopiero gdy aplikacja została już uruchomiona. W takich przypadkach interaktywna dokumentacja pozwoliła na wykrywanie błędów i ich usuwanie jeszcze przed utworzeniem interfejsu użytkownika.

Rozdział 7

Podsumowanie i wnioski

Praca nad projektem przyniosła rezultaty w postaci systemu spełniającego określone wcześniej wymagania. Udało się pokryć zakres funkcjonalny związany z obostrzeniami pandemicznymi, co było główną przesłanką do rozpoczęcia prac nad nim. Wybór aplikacji internetowej pozwolił na utworzenie systemu dostępnego dla większości systemów operacyjnych. Poza spełnieniem wymagań funkcjonalnych, udało się również wykorzystać nowoczesne technologie, które zapewniają dłuższe wsparcie producentów.

W ramach projektu udało się stworzyć dokument, który opisuje sposób działania systemu oraz ideę, która za nim stała. W trakcie tworzenia systemu położono nacisk na architekturę, która pozwoli na skalowanie. Poza tym zwrócono również uwagę na odpowiednią dokumentacje kodu, aby rozwiązanie mogło być rozwijane w kilkuosobowym zespole. Zaproponowana architektura pozwala również na zmianę architektury monolitycznej na mikro-usługową, co pozwoliłoby na pracę w większych zespołach.

Mimo, że rozwiązanie posiada wiele cech produktu komercyjnego, wymaga ono dopracowania w warstwie prezentacji. Niektóre z widoków powinny zostać zaprojektowane na nowo, tak aby były bardzie intuicyjne dla użytkownika. Poza poprawieniem przejrzystości formularzy, kolejnym krokiem w rozwoju systemu powinno być dostosowanie apli-

kacji do zasad RWD. Jest to istotne ze względu na duży udział urządzeń mobilnych w generowaniu ruchu na stronach internetowych [15].

Na rynku komercyjnym znajduje się wiele innych rozwiązań, które oferują większe możliwości pod względem funkcjonalnym. Naturalnym krokiem byłoby dodanie modułu recepcji oraz barów z odżywkami dla klientów. Poza nowymi modułami rozszerzone powinny być również te istniejące. Moduł karnetów powinien zostać rozszerzony o integracje z systemem płatności. Na rynku znajduje się wielu pośredników, którzy udostępniają API pozwalające na płatność w wygodny dla klienta sposób.

W celu komercjalizacji systemu ważne jest dodanie ról dla pozostały pracowników sieci siłowni. Konto trenera personalnego powinno mieć inne uprawnienia od konta administratora systemu. Natomiast w razie dodania modułu recepcji istotne byłoby dodanie roli recepcjonisty, który nie potrzebowałby dostępu do modułu treningów indywidualnych.

Bibliografia

- [1] Advantages of MongoDB. https://www.mongodb.com/advantages-of-mongodb.
- [2] Angular: The modern web developer's platform. https://angular.io/.
- [3] Data Model Design. https://docs.mongodb.com/manual/core/data-model-design/#std-label-data-modeling-referencing.
- [4] Funkcjonalności, które ułatwią zarządzanie Twoim klubem. https://wod.guru/pl/funkcjonalności.
- [5] Install .NET on Linux. https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/core/install/linux.
- [6] Install .NET on macOS. https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/core/install/macos.
- [7] Install .NET on Windows. https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/core/install/windows?tabs=net50.
- [8] Instance Per Lifetime Scope. https://autofac.readthedocs.io/en/latest/lifetime/instance-scope.html#instance-per-matching-lifetime-scope.
- [9] .NET Framework system requirements. https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/framework/get-started/system-requirements.

82 Bibliografia

[10] Oprogramowanie CRM: Maksymalizuj potencjał zdobywania klientów dzięki narzędziom do pozyskiwania leadów i zmieniaj kontakty w płacących klientów. https://www.perfectgym.com/pl/features/gym-crm.

- [11] Production Notes. https://docs.mongodb.com/manual/administration/production-notes/.
- [12] Joseph Albahari, Ben Albahari. C# 7.0 w piguice. Helion SA, ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice, 2018.
- [13] Benjamin Anderson, Brad Nicholson. SQL vs. NoSQL Databases: What's the Difference? https://www.ibm.com/cloud/blog/sql-vs-nosql.
- [14] Shannon Bradshaw, Eoin Brazil, Kristina Chodorow. Przewodnik po MongoDB: Wydajna i skalowalna baza danych. Helion SA, ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice, 2021.
- [15] Eric Enge. Mobile vs. Desktop Usage in 2020. https://www.perficient.com/insights/research-hub/mobile-vs-desktop-usage.
- [16] Dino Esposito. *Programowanie w ASP.NET Core.* APN Promise SA, ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa, 2017.
- [17] Richard Lander. Introducing .NET 5. https://devblogs.microsoft.com/dotnet/introducing-net-5/.
- [18] Nathan Rozentals. Język TypeScript: Tajniki kodu. Helion SA, ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice, 2018.

Dodatki

Spis skrótów i symboli

```
API aplikacyjny interfejs programistyczny (ang. Application program-
        ming interface)
 CRUD utwórz, odczytaj, aktualizuj, usuń - (ang. Create, Update, Read,
        Delete)
 CQRS (ang. Command and Query Responsibility Segregation)
  DTO obiekt transferu danych (ang. Data transfer object)
 HTTP (ang. Hypertext Transfer Protocol)
HTTPS (ang. Hypertext Transfer Protocol Secure)
   IDE zintegrowane środowisko programistyczne (ang. Integrated devel-
        opment environment)
     JS (ang. JavaScript)
 JSON (ang. JavaScript Object Notation)
  JWT (ang. JSON Web Token)
  MVC model – widok – kontroler (ang. model-view-controller)
NoSQL nierelacyjna baza danych
  LINQ (ang. Language-Integrated Query)
 REST (ang. Representational state transfer)
```

RWD (ang. Responsive web design)

SDK zestaw narzędzi dla programistów (ang. Software development kit)

SPA jednostronicowa aplikacja internetowa (ang. Single page application)

SQL (ang. Structured Query Language)

TS (ang. TypeScript)

WWW światowa rozległa sieć komputerowa (ang. World Wide Web)

Źródła

```
public abstract class MongoRepository < TModel,
      TEntity>: IRepository < TModel> where TModel:
      IAggregate where TEntity: IEntity
   {
2
      protected readonly IMongoCollection < TEntity >
3
         Collection;
      protected readonly IMapper Mapper;
      public MongoRepository(IDatabaseConfiguration
         databaseConfiguration, IMapper mapper)
      {...}
      public MongoRepository(IDatabaseConfiguration
         databaseConfiguration, IMapper mapper, string
          collection Name)
      {...}
10
11
      public TModel Get(ObjectId id)
      {...}
13
14
      public List < TModel > Get()
      {...}
16
      public Task<ObjectId> Create(TModel model)
```

```
{...}
19
20
      public Task<ObjectId> Update(ObjectId id ,
21
         TModel updatedModel)
      {…}
22
23
      public Task<ObjectId> Remove(TModel
         modelToDelete)
      \{\dots\}
^{25}
26
      public Task<ObjectId> Remove(ObjectId id) =>
27
    }
28
```

Kod 1. Klasa MongoRepository

Spis załączników elektronicznych

Do pracy dołączona jest następującą zawartością:

- praca (źródła LATEXowe i końcowa wersja w pdf),
- źródła programu,
- dokumentacja kodu warstwy serwerowej.

Spis rysunków

3.1	Diagram przypadków użycia
4.1	Strona, z której można pobrać instalator serwera bazy
	danych MongoDB
4.2	Widok powitalny instalatora MongoDB 24
4.3	Umowa licencyjna MongoDB Community Edition 25
4.4	Typ instalacji w instalatorze $MongoDB$ $Community$ Edi
	tion
4.5	Początkowa konfiguracja serwera bazy danych 26
4.6	Informacja o możliwości instalacji klienta bazy danych
	MongoDB Compass
4.7	Rozpoczęcie instalacji $MongoDB$
4.8	Zakończenie instalacji $MongoDB$
4.9	Strona twórców środowiska . NET
4.10	Rozpoczęcie instalacji środowiska . NET 5
4.11	Zakończenie instalacji środowiska . $NET\ 5$
4.12	Strona Node.js
4.13	Rozpoczęcie instalacji środowiska $Node.js$
4.14	Licencja środowiska $Node.js$
4.15	Ścieżka do folderu docelowego $Node.js$
4.16	Składniki instalatora Node.js
4.17	Formularz umożliwiający instalację dodatkowego narzę-
	dzia Cocolatey
4.18	Potwierdzenie instalacji środowiska $Node.js$ 35
4.19	Rejestracja klienta

92 Spis rysunków

4.20	Klient został zarejestrowany w systemie	42
4.21	Widok logowania do systemu	42
4.22	Widok po zalogowaniu do systemu	43
4.23	Formularz tworzenia konta trenera personalnego	44
4.24	Formularz tworzenia obiektu siłowni	44
4.25	Formularz edycji i archiwizacji obiektów siłowni	45
4.26	Formularz dodawania pomieszczenia do obiektu siłowni .	46
4.27	Formularz archiwizacji pomieszczenia	46
4.28	Formularz dodawania sprzętu do ćwiczeń	47
4.29	Formularz edycji i archiwizacji akcesoriów	48
4.30	Formularz dodawania karnetu do oferty	49
4.31	Formularz edycji i archiwizacji karnetów	49
4.32	Formularz tworzenia wydarzenia	50
4.33	Lista wszystkich wydarzeń	51
4.34	Lista utworzony wydarzeń przez trenera personalnego	51
4.35	Lista wydarzeń klienta	52
4.36	Podgląd wydarzenia jako trener personalny	52
4.37	Pogląd wydarzenia jako klient	53
4.38	Formularz dodawania treningu	54
4.39	Lista dostępnych treningów indywidualnych	55
4.40	Lista treningów, na które zapisał się klient	55
4.41	Lista utworzonych treningów przez trenera	56
4.42	Oferta karnetów oraz informacje o posiadanym karnecie	56
4.43	Widok wyświetlany na wyświetlaczu bramki wejściowej .	58
4.44	Widok wyświetlany na wyświetlaczu bramki wyjściowej .	59
5.1	Architektura systemu	62
5.2	Poglądowy schemat bazy danych	65
6.1	Interaktywna dokumentacia interfeisu REST API	76

Spis źródeł

4.1	Instalacja paczki http-server	36
4.2	Kompilacja projektu $ASP.NET$	36
4.3	Przejście do folderu zawierającego plik wykonywalny	37
4.4	Ustawienie wartości zmiennych środowiskowych	37
4.5	Uruchomienie warstwy serwerowej aplikacji	38
4.6	Polecenie, które tworzy paczkę możliwą do uruchomienia	
	przez serwer WWW	38
4.7	Polecenie, które tworzy paczkę możliwą do uruchomienia	
	przez serwer WWW	38
5.1	Metoda odczytu danych z kolekcji ${\it Exercise Machine Col}$	
	lection przy wykorzystaniu wstawek $JavaScript$	67
5.2	Metoda odczytu danych z kolekcji ${\it GymObjectCollection}$	
	przy wykorzystaniu wstawek składni $LINQ$	68
5.3	Metoda odczytu informacji o koncie trenera personalnego	
	przy wykorzystaniu metod sterownika	69
5.4	${\bf Metoda}\ {\it Handle}\ {\bf klasy}\ {\it CreateGymPassTypeCommandHan-letter}$	
	$dler \ldots \ldots \ldots$	70
5.5	Klasa $GymPassTypesQueryHandler$	71
5.6	Metoda $GetById$ klasy $EventController$	72
6.1	Przykładowy test klasy $ClientUnitTest$	73
6.2	Przykładowy test klasy $ConventionUnitTest$	74
6.3	Metoda licząca jaka jest maksymalna liczba osób, która	
	znajduje się w jednej chwili w obiekcie siłowni	78